

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УСТАВНИ СУД

Б И Л Т Е Н

Број 2 / 2006

БЕОГРАД, фебруар 2007. године

БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 2/2006

**Судска пракса
Уставни суд Републике Србије
тел: 011/363-1252
Београд, Немањина број 26**

ПРИРЕДИЛА:

Светлана Стојковић, саветник Уставног суда,

број примерака: 130

САДРЖАЈ

I ИЗБОР ОДЛУКА, РЕШЕЊА И ЗАКЉУЧАКА ДОНЕТИХ У ПЕРИОДУ СЕПТЕМБАР - ОКТОБАР 2006. ГОДИНЕ	1
1. ЗАКОНИ	1
2. ПРОПИСИ ДРУГИХ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА	37
3. ПРОПИСИ ОПШТИНА И ГРАДОВА	43
а) Општина и град	45
б) Локални јавни приходи	46
в) Имовински односи	50
4. ОПШТИ АКТИ ПРЕДУЗЕЋА, ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА, УСТАНОВА И ДРУГИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	53
а) Предузећа и установе	55
б) Радни односи	58
в) Стамбени односи	60
г) Адвокатске коморе	62
5. РЕШЕЊА О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУКА	67
6. ОСТАЛИ АКТИ	73
а) Није општи правни акт	75
б) Оцена у односу на закон који је престао да важи	79
в) Ненадлежност Уставног суда	80
г) Остало	82
II ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ	85
III ПРЕДМЕТНИ РЕГИСТАР	89

**I ИЗБОР ОДЛУКА, РЕШЕЊА И ЗАКЉУЧАКА
ДОНЕТИХ У ПЕРИОДУ СЕПТЕМБАР –
ОКТОБАР 2006. ГОДИНЕ**

1. ЗАКони

- Одлуке

Закон о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 107/2005) – члан 17. став 1. тач. 13) и 14), члан 48. ст. 1. и 2. и члан 104. став 1.

Уставно је овлашћење законодавног органа да, уређујући систем социјалног осигурања, уреди и систем обавезног здравственог осигурања, и у оквиру тога, да одреди садржину обавезног здравственог осигурања, лица која подлежу обавезном здравственом осигурању и обезбеђивање средстава за остваривање овог осигурања. Стога је одређивање категорија осигураника на начин утврђен оспореним одредбама члана 17. став 1. тач. 13) и 14) Закона, сагласно с овлашћењима законодавца из Устава Републике Србије да уреди систем у области социјалног осигурања, а тиме и обавезно здравствено осигурање, укључујући и категорије обавезно осигураних лица.

Законодавац је такође био овлашћен, да оспореним одредбама члана 48. ст. 1. и 2. Закона пропише и партиципацију, као један од извора финансирања права из обавезног здравственог осигурања, као и да утврди могућност да Републички завод општим актом одреди фиксни уместо процентуалног износа партиципације, који не може бити већи од износа партиципације утврђеног Законом. Уређивањем права на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите и услова под којима се ово право обезбеђује, законодавац није оспореном одредбом члана 104. став 1. Закона изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом, већ је, сагласно Уставу, утврдио једно од права осигураника за случај болести.

Када доноси коначну одлуку, Уставни суд одбацује захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба закона, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбијају се предлози за утврђивање неуставности одредаба члана члана 17. став 1. тачка 14), члана 48. ст. 1. и 2. и члана 104. став 1. Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС", број 107/05).

2. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 17. став 1. тач. 13) и 14) Закона из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу одредаба члана 17. став 1. тач. 13) и 14) Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба члана 17. став 1. тачка 14), члана 48. ст. 1. и 2. и члана 104. став 1. Закона о здравственом осигурању, наведеног у изреци. У предлозима се, поред осталог, наводи да су, противно Уставу, оспореном одредбом члана 17. став 1. тачка 14) Закона као обавезно осигурана лица одређена и она лица која у смислу одредбе члана 40. став 1. Устава немају статус запослених. Предлагачи сматрају да је оспорена одредба Закона у несагласности и с одредбом члана 64. Устава, јер нарушава равноправност привредних субјеката на тржишту, као и да не обезбеђује остваривање уставних принципа према којима обавезе морају имати корелатив у правима, јер се по основу рада лица наведених у тој одредби уплаћују доприноси за здравствено осигурање по два основа, али без могућности да остваре и сразмерно већи обим права из здравственог осигурања или да рефундирају део уплаћених средстава. Предлагачи указују и на то да лица из оспорене одредбе Закона могу бити онемогућена у коришћењу права на здравствену заштиту, јер је коришћење тог права могуће тек након уплате доприноса и овере здравствене легитимације, када је наведено лице већ престало бити осигураник. Одредбе члана 48. ст. 1. и 2. Закона оспорене су тврдњом предлагача о њиховој несагласности с одредбом члана 68. став 2. Устава, која утврђује да се средства за остваривање права из обавезног здравственог осигурања обезбеђују плаћањем доприноса, а не и учешћем осигураника у делу трошкова здравствене услуге. Одредба члана 104. став 1. Закона није, по мишљењу предлагача, сагласна с одредбом члана 13. Устава, јер се њоме, када је у питању право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите, између осигураника ствара неједнакост, иако једнако плаћају доприносе за здравствено осигурање.

Уставном суду поднета је и иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 17. став 1. тач. 13) и 14) Закона о здравственом осигурању. У иницијативи се наводи да су оспореним одредбама Закона, лица која обављају привремене или повремене послове обухваћена обавезним и потпуним здравственим осигурањем, чиме је створена обавеза уплате пуног износа доприноса за здравствено осигурање по основу рада тих лица, али да, из одредаба члана 111. став 2, члана 135. став 2. и члана 142. ст. 1. и 2. Закона о здравственом осигурању, произлази да, у тренутку кад послодавац уплати допринос за здравствено осигурање за лице које је обављало привремене или повремене послове, оно већ нема својство осигураника, јер је истеком уговора о обављању привремених и повремених послова престао основ по коме би му то право требало бити признато. На тај начин, оспореним одредбама Закона створена је обавеза

плаћања доприноса у пуном износу по основу рада на основу уговора о обављању привремених и повремених послова, а да осигураницима нису обезбеђена никаква права по том основу, што је у несагласности с одредбама члана 12. став 2, члана 40, члана 68. став 2. и члана 69. став 3. Устава. Иницијатори предлажу да Уставни суд до доношења коначне одлуке обустави извршење појединачног акта или радње која је предузета на основу оспорених одредаба Закона.

Уставни суд је предлоге и иницијативу доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, односно мишљење. Како Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор, односно мишљење, Уставни суд је, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио: да је оспореним одредбама члана 17. став 1. тач. 13) и 14) Закона о здравственом осигурању прописано да су осигураници физичка лица која су обавезно осигурана у складу са овим законом, и то: лица која обављају привремене и повремене послове у складу са законом којим се уређује рад (лица која нису у радном односу, запослени који раде непуно радно време-до пуног радног времена и корисници старосне пензије) и лица која у складу са законом обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге а имају навршених 26 година живота, односно без обзира на године живота ако нису на школовању; да је оспореним одредбама члана 48. ст. 1. и 2. Закона утврђено да новчани износ до пуног износа цене здравствене услуге из члана 45. тач. 2) – 4) овог закона, као и новчани износ из члана 46. овог закона (у даљем тексту: партиципација) плаћа осигурано лице које користи ту здравствену услугу, односно лекове, ако овим законом није друкчије одређено, односно плаћа правно лице које осигураном лицу обезбеђује добровољно здравствено осигурање и да Републички завод може општим актом из члана 47. став 1. овог закона утврдити да се партиципација која пада на терет осигураног лица плаћа у фиксном износу, с тим да фиксни износ не сме бити већи од процентуалног износа одређеног у складу са овим законом; да је оспореном одредбом члана 104. став 1. Закона утврђено да се накнада трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите обезбеђује осигураним лицима, као и пратиоцу осигураног лица, у случају упућивања у здравствену установу ван подручја матичне филијале, ако је здравствена установа удаљена најмање 50 километара од места његовог становања, у складу са одредбама овог закона.

Устав Републике Србије утврђује: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, а за чланове своје породице, поред осталог, право на здравствену заштиту, те да се права из здравственог осигурања за грађане који нису обухваћени обавезним социјалним осигурањем уређују законом (члан 40.); да средства за

остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.).

По оцени Уставног суда, из наведених одредаба Устава следи овлашћење законодавног органа да уређујући систем социјалног осигурања уреди и систем обавезног здравственог осигурања, а тиме и да одреди садржину обавезног здравственог осигурања, лица која подлежу обавезном здравственом осигурању и обезбеђивање средстава за остваривање овог осигурања. При томе, законско уређивање обавезног здравственог осигурања није, у погледу лица која му подлежу, Уставом ограничено само на лица која имају статус запослених. Запослени су по Уставу обавезна, али не и једина категорија лица којој се законом одређује статус осигураника као обавезно осигураних лица, док је одређивање садржине појма "запослених" из члана 40. став 1, односно појма "других осигураника" из члана 68. став 2. Устава, уставотворац препустио закону. У том смислу, одредбама члана 17. став 1. Закона утврђене су категорије лица која су обавезно осигурана, а у том оквиру оспореним одредбама члана 17. став 1. тач. 13) и 14) Закона прописано је да су обавезно осигурана и лица која обављају привремене и повремене послове у складу са законом којим се уређује рад (лица која нису у радном односу, запослени који раде непуно радно време-до пуног радног времена и корисници старосне пензије), односно и лица која у складу са законом обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге а имају навршених 26 година живота, односно без обзира на године живота ако нису на школовању. Одређивање категорија осигураника на начин утврђен оспореним одредбама Закона, сагласно је с овлашћењима законодавца из члана 40. став 1, члана 68. став 2. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава да уреди систем у области социјалног осигурања, а тиме и обавезно здравствено осигурање те да, у оквиру тога, утврди и категорије обавезно осигураних лица. Полазећи од наведеног, оспореним одредбама члана 17. став 1. тач. 13) и 14) Закона, по оцени Уставног суда, не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се те одредбе Закона односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној тим одредбама и не ствара се неједнакост грађана с обзиром на њихова својства утврђена наведеном одредбом Устава. Оспореним одредбама Закона не ограничава се нити ускраћује право на здравствену заштиту и друга права за случај болести утврђена одредбом члана 40. став 1. Устава. Одредбе члана 64. и члана 69. став 3. Устава нису, по оцени Уставног суда, од значаја за оцену уставности оспорених одредаба члана 17. тач. 13) и 14) Закона, јер се тим одредбама Устава уређују питања слободне размене роба и услуга и кретања капитала и радника, слободног организовања, самосталности у обављању делатности, повезивања и удруживања предузећа и других организација и забране стварања и подстицања монополског положаја, односно начело обавезе плаћања пореза и других дажбина и то према економској снази обвезника, а не питања из области обавезног социјалног осигурања. Утврђивање лица која имају статус

осигураника, односно лица којима припада право на здравствену заштиту и друга права за случај болести, на основу и у оквиру наведених уставних овлашћења, ствар је законодавне политике коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује. На изложену оцену уставности наведених одредаба Закона не утичу наводи предлагача и иницијатора да у њиховој примени долази до немогућности остваривања права лица осигураних по овом основу осигурања, јер, одлучивање у споровима о примени права, укључујући и оне који произлазе из примене корелативних или неусклађених прописа није, сагласно одредби члана 125. Устава, у надлежности Уставног суда.

Оспорене одредбе члана 48. ст. 1. и 2. Закона, којима је утврђена обавеза плаћања новчаног износа до пуног износа цене здравствене услуге (партиципација), као и овлашћење Републичког завода да општим актом може да утврди фиксни износ партиципације, по оцени Уставног суда, нису у несагласности с Уставом, јер се њима не укида нити ограничава право на здравствену заштиту и друга права за случај болести из члана 40. став 1. Устава. Оспорене одредбе Закона нису несагласне ни са чланом 68. став 2. Устава, јер је том уставном одредбом само установљена обавеза запослених, других осигураника и послодаваца да преко организације којом управљају осигураници и корисници, а у складу са законом, обезбеђују средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања. При томе, Уставом није опредељена врста и природа тих средстава, нити је у погледу извора утврђено да се средства за остваривање права из обавезног здравственог осигурања обезбеђују само плаћањем доприноса, а не и учешћем осигураника у делу трошкова здравствене услуге. Стога је, по оцени Уставног суда, законодавац био овлашћен да оспореним одредбама Закона утврди и партиципацију, као један од извора финансирања права из обавезног здравственог осигурања, као и да утврди могућност да Републички завод општим актом утврди фиксни уместо процентуалног износа партиципације, који не може бити већи од износа (висине) партиципације утврђене Законом, чиме је омогућено остваривање права на здравствену заштиту и под повољнијим условима од оних утврђених Законом, уколико то дозволе расположива финансијска средства Републичког завода.

Оспореном одредбом члана 104. став 1. Закона утврђује се право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите и услови под којима се ово право може остварити. Утврђујући наведено право и услове под којима се оно обезбеђује, законодавац није, по оцени Уставног суда, оспореном одредбом Закона изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом већ је, сагласно одредби члана 40. став 1. Устава, утврдио једно од права осигураника за случај болести. Оспореном одредбом Закона не повређује се принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се њоме утврђено право и услови за обезбеђивање тог права односе једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији и не ствара се неједнакост грађана с обзиром на њихова својства утврђена наведеном одредбом Устава. Утврђивање услова за остваривање законом установљеног права, укључујући и услов у погледу најмање удаљености здравствене установе од места становања осигураног лица, у оквиру је наведених уставних овлашћења, док је оправданост прописаног услова удаљености ствар законодавне политике

коју Уставни суд, сагласно одредби члана 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Захтев за обуставу извршења појединачног акта, односно радње предузете на основу оспорених одредаба члана 17. тач. 13) и 14) Закона Уставни суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, јер се донео коначну одлуку.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда ГУ-424/2005 ("Службени гласник РС", број 106/2006)
од 28. септембра 2006. године

**Закон о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву
("Службени гласник РС", број 44/2004) – члан 28. став 2.**

Оспореном одредбом Закона, којом се утврђује губитак законских права по основу рада, као радноправна последица дисциплинског кажњавања заменика јавног тужиоца у току последњег мандата, прави се Уставом неутемељена разлика у остваривању права по престанку функције међу заменицима јавног тужиоца који нису поново изабрани по истеку периода на који су бирани. Прописивањем различитих последица у погледу радноправне заштите заменика јавних тужилаца који не буду поново изабрани, у зависности од тога у којем им је мандату изречена дисциплинска мера, која није била од утицаја на вршење функције, чини се повреда Уставом гарантованих начела једнакости грађана у правима и дужностима и једнаке доступности радног места и функције, односно једнакости у остваривању права по престанку функције на коју су носиоци функције, у овом случају заменици јавног тужиоца, ступили под једнаким условима.

Како се оспореном одредбом Закона прописује, као накнадна последица дисциплинске мере, престанак права по основу рада у случају неизбора на дужност по истеку изборног периода, чиме заменик јавног тужиоца који је дисциплински кажњаван у последњем мандату два пута сноси санкције за учињену повреду радне дужности, такво уређивање несагласно је и са чланом 4. Протокола уз Европску конвенцију о људским правима и основним слободама, којим је утврђен принцип забране поновног кажњавања у истој ствари.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредба члана 28. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 44/2004) у делу који гласи: "ако у последњем мандату није дисциплински кажњаван, а ако јесте - престају му права по основу рада", није у сагласности с Уставом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана 28. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 44/04), којом је прописано да заменик јавног тужиоца који не буде изабран према одредбама овог закона, има исти положај као да му је дужност престала на његов захтев ако у последњем мандату није дисциплински кажњаван, а ако јесте - престају му права по основу рада. Иницијатор сматра да се оспореном одредбом Закона повређују одредбе члана 13. Устава Републике Србије, с обзиром да заменици јавног тужиоца нису једнаки са осталим грађанима у правима, односно да би ова лица била два пута кажњена за исто дело.

Уставни суд је на седници од 17. јуна 2004. године закључио да, на основу члана 15. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), иницијативу достави Народној скупштини Републике Србије, на мишљење. Како Народна скупштина није доставила тражено мишљење, Уставни суд је, на основу члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука наставио поступак.

Уставом је утврђено: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција и да запосленима може престати радни однос против њихове воље, под условима и на начин утврђен законом и колективним уговором (члан 35. ст. 2. и 3.). Јавно тужилаштво је, према Уставу, самостални државни орган који гони учиниоце кривичних и других законом одређених кажњивих дела и улаже правна средства ради заштите уставности и законитости а своју функцију врши на основу Устава и закона (члан 103. ст. 1. и 2.). Оснивање, организација и надлежност јавних тужилаштава уређује се законом (члан 104. став 1.).

Чланом 4. Протокола 7. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописана је забрана поновног кажњавања у истој ствари ("Службени лист СЦГ - међународни уговори", број 9/2003).

Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 28. став 2. Закона прописано да заменик јавног тужиоца који не буде изабран према одредбама овог закона има исти положај као да му је дужност

престала на његов захтев ако у последњем мандату није дисциплински кажњаван, а ако јесте - престају му права по основу рада.

Полазећи од наведеног, Уставни суд је оценио да законом није могуће уредити непосредан престанак права по основу рада заменику јавног тужиоца који није поново изабран, коме је дисциплинска мера изречена у последњем мандату, а та мера није била од утицаја на вршење функције и за остваривање права по основу рада у периоду кад је изречена и извршена, а да се не повреде наведене одредбе Устава. Чланом 35. став 2. Устава утврђено је, поред осталог, да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција. По схватању Уставног суда, ова уставна одредба, поред гарантовања начела једнаке доступности радног места и функције, гарантује и једнакост у остваривању права по престанку функције на коју су носиоци функције, у овом случају заменици јавног тужиоца, ступили под једнаким условима. Оспореном одредбом члана 28. став 2. Закона прави се Уставом неутемељена разлика у остваривању права по престанку функције због истека периода на који су бирани међу заменицима јавног тужиоца који нису поново изабрани, при чињеници да су они под једнаким условима ступили на функцију, у истом правном режиму је вршили, а дужност им је престала на исти начин - истеком периода на који су бирани. Стога се, прописивањем различитих последица у погледу радноправне заштите заменика јавних тужилаца који не буду поново изабрани, у зависности од тога у којем им је мандату изречена дисциплинска мера, која није била од утицаја на вршење функције, чини, по оцени Уставног суда, повреда одредаба члана 35. став 2. и члана 13. Устава.

Уставни суд је, такође, констатовао да основ за престанак функције, односно радног односа заменика јавног тужиоца није била изречена дисциплинска мера, већ истек периода на који је биран, те полазећи од тога, оспорена одредба члана 28. став 2. Закона којом се прописује губитак законских права по основу рада, као радноправна последица изречене и извршене дисциплинске мере за заменика јавног тужиоца који је дисциплински кажњаван у последњем мандату, није, по оцени Уставног суда, у сагласности са чланом 35. Устава.

По оцени Уставног суда, оспореном одредбом члана 28. став 2. Закона, као прелазном одредбом, накнадно је прописана последица изречене и извршене дисциплинске мере. Наиме, иако је заменик јавног тужиоца који је дисциплински кажњен у последњем мандату већ сносио последице такве мере, оспореном одредбом члана 28. став 2. Закона се прописује посебна, накнадна последица дисциплинске мере - непосредан престанак права по основу рада, у случају да по истеку периода на који је изабран не буде поново биран. На тај начин, заменик јавног тужиоца који је дисциплински кажњаван у последњем мандату два пута сноси санкције за учињену дисциплинску повреду радне дужности.

Прописивање ове мере, на начин какао је то учињено у оспореној одредби Закона, у несагласности је и са чланом 4. Протокола 7. уз Европску конвенцију о људским правима и основним слободама.

Имајући у виду изнето, на основу члана 46. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредба Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву ("Службени гласник РС", број 44/04) наведена у изреци, престаје да важи даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ГУ-193/2004 ("Службени гласник РС", број 106/2006)
од 28. септембра 2006. године

Закон о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/2004) – члан 84. став 2, члан 90, члан 103. став 6, чл. 176. до 180, члан 282. став 1, чл. 284, 285, 338. и члан 401. став 2. тачка 2)

Оспореном одредбом члана 84. став 2. Закона, којом је прописано да странку мора заступати адвокат у поступку по ревизији и захтеву за заштиту законитости, као и оспореним чланом 401. став 2. тачка 2) Закона, према коме је ревизија недозвољена ако је изјављена од стране лица које није адвокат, не повређују се Уставом зајамчена права грађана, јер се сагласно Уставу, законом прописује начин остваривања појединих слобода и права и поступак пред судовима, а уставно овлашћење законодавца да уреди поступак пред судом и начин остваривања слобода и права, обухвата и овлашћење да се у оквиру тог уређивања пропишу врсте правних лекова и начин подношења тих правних лекова. Таквим прописивањем не нарушава се ни уставна једнакост пред судом и Уставом гарантована слобода рада, односно право на рад, нити се ограничавају грађани у заштити својих права, већ се захтевом за стручним заступањем, због сложености поступка, важности спора и ефикасности суђења пред највишим судом у Републици, у поступку по ванредним правним лековима штите права странака, за чију је заштиту неопходно стручно правно знање и искуство.

Прописивањем оспорене одредбе члана 90. Закона, према којој ако странка у пуномоћју није ближе одредила овлашћења пуномоћника, пуномоћник који није адвокат може да предузима све радње у поступку али му је увек потребно изричито овлашћење за повлачење тужбе, за признање или одрицање од тужбеног захтева, за закључење поравнања, за повлачење или одрицање од редовног правног лека и за преношење пуномоћја на друго лице, не нарушавају се уставни принципи о једнакости грађана у правима и дужностима и праву на једнаку правну заштиту пред судом и другим државним органима, јер се наведена одредба Закона односи на сва лица која дају пуномоћје за заступање у поступку пред судом. Одредба члана 103. став 6. Закона, којом је прописано да се одредбе овог члана о поступању суда са неразумљивим и непотпуним поднеском, не примењују ако странка има пуномоћника који је

адвокат, није несагласна с Уставом, јер не нарушава наведене уставне принципе, нити ставља у повољнији положај странку коју не заступа адвокат, с обзиром да заступање странке од стране адвоката (изузев по наведеним ванредним правним лековима) није обавезно, те странка слободно одлучује да ли ће се суду обратити непосредно, преко пуномоћника који није адвокат, или преко пуномоћника који је адвокат, односно који се професионално бави пружањем правне помоћи. Питање начина пружања правне помоћи неурој странци у законом прописаном поступку пред судом, ствар је законодавне политике, која, према члану 125. Устава, не спада у питања оцене уставности из надлежности Уставног суда.

Оспорени правни институт из одредаба чл. 176. до 180. Закона, представља механизам којим се, кроз заузимање правних схватања Врховног суда Србије, обезбеђује правна сигурност и једнакост у поступцима пред нижестепеним судовима, као и суђење у разумном року. Имајући у виду да се институтом решавања спорног правног питања од стране Врховног суда Србије не искључује могућност улагања правних лекова на појединачне одлуке првостепених судова, овим одредбама се не нарушава начело независности суда и двостепености одлучивања, нити се, мимо Устава, уводи суђење на основу правних схватања Врховног суда Србије. Одређене непрецизности у формулацији и редакцијске неуједначености садржане у овим одредбама Закона, нису по карактеру и садржају такве природе да оспорене одредбе чине неуставним, али је Уставни суд закључио да, сагласно члану 62. Закона о поступку пред Уставним судом и правним дејству његових одлука, о томе обавести Народну скупштину.

Имајући у виду да је одредбама Закона туженом дата могућност да активно учествује у поступку, с тим што је установљена дужност суда да туженог поучи како о садржини одговора на тужбу, тако и о последицама пропуштања подношења одговора у одређеном року, то се установљавањем обавезе туженог у оспореном члану 282. став 1. Закона да поднесе суду одговор на тужбу, обезбеђује судска заштита у складу са принципима утврђеним Уставом и спроводи се начело једнакости странака у поступку пред судом. Такође, ни оспорене одредбе чл. 284. и 285. Закона којима је установљена фикција неподношења одговора на тужбу уколико тај одговор има недостатака због којих се по њему не може поступати, као и прописивање у оспореном члану 338. Закона да ако тужени не поднесе одговор на тужбу у одређеном року, суд, под таксативно предвиђеним законским условима, доноси пресуду којом усваја тужбени захтев, нису несагласне с Уставом, јер се тим одредбама не повређује уставно начело о праву на правично суђење, а уставно овлашћење законодавца да уреди поступак пред судом подразумева и овлашћење законодавног органа да пропише да изостајање одговора на тужбу

представља један од кумулативних законских услова за доношење пресуде због пропуштања.

Уставни суд, сагласно одредбама члана 125. Устава, није надлежан да оцењује сагласност одредаба два акта исте правне снаге, па тако ни одредаба Закона о парничном поступку и Закона о правосудном испиту.

С обзиром да је Суд донео коначну одлуку, одбацио је захтеве за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспорених одредаба Закона.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Одбија се предлог и не прихватају иницијативе за утврђивање неуставности одредаба члана 103. став 6., чл. 176. до 180., члана 282. став 1. и чл. 284., 285. и 338. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04).

2. Не прихватају се иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 84. став 2., члана 90. и члана 401. став 2. тачка 2) Закона из тачке 1.

3. Одбацује се захтев за оцену међусобне сагласности одредаба Закона из тачке 1. са одредбом члана 29. Закона о правосудном испиту ("Службени гласник Републике Србије", број 16/97).

4. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредаба Закона из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом покренут је поступак за оцену уставности одредби члана 103. став 6., чл. 176. до 180., члана 282. став 1. и чл. 284., 285. 338. Закона о парничном поступку. Уставном суду су такође поднете и иницијативе за покретање поступка за оцену уставности одредаба члана 84. став 2., члана 90., члана 103. став 6. и члана 401. став 2. тачка 2) Закона.

У предлогу се као разлог оспоравања наводи да одредба члана 103. став 6. оспореног Закона прописује "неповољнији третман странке " која има адвоката, јер и формалне омашке адвоката могу довести до одбацивања тужбе, а тиме, у случају преклузивног рока, и губитка самог права странке. Стога је код подношења тужбе, несумњива предност странке која није ангажовала адвоката у односу на странку која нема пуномоћника или има пуномоћника који није адвокат, чиме се нарушава једнакост грађана пред законом и судом. Правила о решавању спорног правног питања, садржана у одредбама чл. 176 до 180. Закона, оспоравају се наводом: да се тим одредбама нарушавају начела независности суда и двостепеног одлучивања;

да су у супротности с Уставом јер "отварају могућност" да се суди и на основу правних схватања Врховног суда, те да и назив одреднице "поступак за решавање спорног правног питања" указује да се ради о нарочитој врсти одлучивања пре доношења одлуке. Обавеза из одредбе члана 282. став 1. Закона о давању одговора на тужбу, оспорена је наводом да "присилно излаже туженог" плаћању таксе и даје "неограничене могућности процесних злоупотреба тужиоцу", чиме се онемогућава правично суђење. Одредбе чл. 284. и 285. Закона оспорене су наводом да ове одредбе не омогућавају правично суђење, јер туженог, упркос датом одговору на тужбу да су неосновани наводи тужбе могу, у смислу оспореног члана 338. Закона, изложити доношењу пресуде због пропуштања чиме су повређене одредбе члана 13., члана 22. став 1. и члан 96. Устава Републике Србије.

У иницијативама поднетим Уставном суду оспорена је и одредба члана 84. став 2. Закона, и с њом повезана одредба члана 401. став 2. тачка 2) Закона, којима је предвиђено обавезно заступање странака од стране адвоката у поступку по ревизији и по захтеву за заштиту законитости, те члана 90. Закона којим је прописана садржина пуномоћја за лице које није адвокат, из разлога што се тим одредбама, по мишљењу иницијатора, ограничава право на заштиту пред судом и уводи монопол на предузимање појединих правних радњи у "корист адвоката" у односу на дипломиране правнике са положеним правосудним испитом, чиме се угрожава право дипломираних правника са положеним правосудним испитом "на обављање занимања, што може имати за последицу да им буде повређено уставно право на рад и право на одговарајућу зараду". У иницијативама, којима је оспорена одредба члана 103. став 6. Закона, указује се да ова одредба представља "атак на професију адвоката јер се адвокату не даје прилика да исправи тужбу" и да ће у примени ова одредба бити злоупотребљена. Такође, у иницијативама се наводи да оспорене одредбе члана 84. став 2. и члана 103. став 6. Закона, ограничавају грађанска права и слободе, јер Закон није предвидео "правну помоћ друштвене заједнице, нити ангажовање адвоката о трошку државе", тако да поједине странке неће моћи да поднесу законом наметнуте трошкове. Иницијативама се указује и на међусобну несагласност наведених одредаба Закона о парничном поступку са чланом 29. Закона о правосудном испиту.

У предлогу и иницијативама затражена је обустава извршења појединачних аката и радњи донетих или предузетих на основу оспорених одредаба Закона, због неотклоњивих штетних последица до којих може доћи у њиховој примени.

У одговору Законодавног одбора Народне скупштине, поводом оспоравања одредбе члана 103. став 6., чл. 176. до 180., члана 282. став 1. и чл. 284., 285. и 338. Закона о парничном поступку, наводи се: да је адвокатура, према Закону о адвокатури, независна и самостална професионална делатност пружања помоћи у остваривању и заштити Уставом утврђених слобода и права и других законом утврђених права и интереса домаћих и страних физичких и правних лица; да поднесак адвоката као стручног лица које професионално обавља делатност пружања правне помоћи, треба да буде уредан и разумљив, тим пре што закон одређује садржину уредног поднеска, па странка која је опуномоћила адвоката није у

неповољнијем положају од странке која нема адвоката, због чега је и решење садржано у члану 103. став 6. Закона о парничном поступку у складу са чланом 13. Устава. У односу на одредбе чл. 176. до 180. Закона које се односе на решавање спорног правног питања од стране Врховног суда Србије, као највишег суда у Републици Србији, који обезбеђује јединствену примену закона у судској пракси, у одговору се истиче да те одредбе не нарушавају начело двостепености одлучивања, јер странка незадовољна првостепеном одлуком суда има право да изјави жалбу, о којој одлучује другостепени суд, чиме се остварују уставна начела из члана 22. став 2. и члана 96. став 1. Устава. Поводом одредби чл. 282., 284., 285. и 338. Закона, којима се установљава обавеза туженог да поднесе одговор на тужбу у одређеном року и могућност да суд донесе пресуду због пропуштања, према наводима из одговора, обезбеђује се правична судска заштита, јер је суд дужан да омогући свакој странци да се изјасни о захтевима, предлозима и наводима противне странке чиме се доприноси остваривању начела савесног коришћења процесних овлашћења и забране злоупотребе процесних овлашћења, а омогућава остварење права на суђење у разумном року. У одговору Законодавног одбора се истиче да је подношење одговора на тужбу право туженог и израз начела диспозиције странака и да стога, подношењем одговора на тужбу у одређеном року, тужени спречава доношење пресуде због пропуштања. Из наведених разлога, овлашћење суда из члана 338. Закона да у одређеним случајевима донесе мериторну одлуку, тј. пресуду због пропуштања, ако тужени не поднесе одговор на тужбу, у складу је са одредбама чл. 11. и 22. Устава.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио:

Уставом Републике Србије утврђено је: да се слобода и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање; да је злоупотреба слобода и права човека и грађанина противуставна и кажњива, онако како је то законом предвиђено, да се обезбеђује судска заштита слобода и права зајемчених и признатих Уставом (члан 12.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на за све једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним или било којим органом или организацијом, да је свакоме зајемчено право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву или на закону заснованом интересу (члан 22. ст. 1. и 2.); да свако има право на рад, да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења, да је свакоме, под једнаким условима доступно радно место и функција (члан 35. ст. 1. и 2.); да запослени имају право на одговарајућу зараду (члан 36. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина (члан 72. став 1. тачка 2.); да су судови самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката (члан 96.

став 1.); да се организација, оснивање, надлежност и састав судова и поступак пред судовима уређује законом, а да је Врховни суд Србије највиши суд у Републици Србији (члан 102.).

Према одредбама члана 72. став 1. тачка 2. и члана 102. став 1. Устава, Народна скупштина овлашћена је да законом уреди остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина, као и организацију и поступак пред судовима, а тиме и парнични поступак, односно правила поступка за пружање судске заштите по којима се поступа и одлучује приликом решавања грађанско-правних спорова из личних, породичних, радних, трговачких, имовинско-правних и других грађанско-правних односа. У оквиру наведених уставних овлашћења је и овлашћење законодавца да, уређујући парнични поступак, уреди и питање начина заступања странке у том поступку.

Оспореном одредбом члана 84. став 2. Закона о парничном поступку, прописано је да странку мора заступати адвокат у поступку по ревизији и захтеву за заштиту законитости, а према оспореном члану 401. став 2. тачка 2) Закона, ревизија је недозвољена ако је ревизију изјавило лице које није адвокат.

По оцени Уставног суда, наведеним одредбама Закона се не повређују Уставом зајамчена права грађана, јер се сагласно члану 12. и члану 102. став 1. Устава, законом прописује начин остваривања појединих слобода и права и поступак пред судовима. Уставно овлашћење законодавца да уреди поступак пред судом и начин остваривања слобода и права, обухвата, по мишљењу Суда, и овлашћење да се у оквиру тог уређивања пропишу врсте правних лекова и начин подношења тих правних лекова. Наиме, законодавац је оспореном одредбом члана 84. став 2. Закона свим правним и физичким лицима под истим условима омогућио "приступ суду", односно судску заштиту у парничном поступку, па и судску заштиту у облику права на улагање ванредних правних средстава ревизије и захтева за заштиту законитости. Стога се наведеним одредбама Закона не нарушава уставни принцип једнакости грађана пред судовима, као државним органима, зајамчен чланом 13. Устава, нити повређује одредба члана 22. Устава о једнакој правној заштити, јер се ове одредбе Устава односе на све који се пред судом или другим државним органом појављују као странке. Таквим прописивањем, по оцени Уставног суда, не ограничавају се ни грађани у заштити својих права, већ се захтевом за стручним заступањем, због сложености поступка, важности спора и ефикасности суђења пред Врховним судом као највишим судом у Републици, штите права странака, за чију заштиту је неопходно стручно правно знање и искуство.

Уставни суд сматра да се наведеним одредбама члана 84. став 2. и члана 401. став 2. тачка 2) Закона, не дискриминишу дипломирани правници са положеним правосудним испитом који се не баве адвокатуром као професијом, у односу на адвокате, јер се оспореним одредбама Закона ова лица не доводе у неједнак положај по основу неког од својства из члана 13. Устава. С обзиром да је обављање адвокатуре као самосталне делатности доступно свим лицима под условима прописним законом, а да се право заступања пред надлежним судом у поступку по ревизији и захтеву за заштиту законитости, не може, по оцени Уставног суда, сматрати приступом

радном месту, то оспореним одредбама Закона нису повређене одредбе чл. 35. и 36. Устава. Да ли су наведена решења оправдана и целисходна и да ли поскупују трошкове правних лица која се појављују као странке пред Врховним судом Србије по ванредним правним средствима, ствар је законодавне политике, коју Уставни суд сагласно члану 125. Устава, није надлежан да оцењује.

Оспореним одредбама Закона о обавезном адвокатском заступању не врши се ни дискриминација грађана према имовном стању, јер је одредбама чл. 164. до 168. Закона, прописана могућност ослобођења плаћања трошкова поступка странке која према свом општем имовном стању није у могућности да сноси те трошкове, па и могућност да се странци која је потпуно ослобођена од плаћања трошкова поступка призна право на бесплатно заступање. Право на ослобађење плаћања трошкова поступка и право на бесплатно заступање, ако је то нужно ради заштите права странака, по мишљењу Уставног суда, може се остваривати како у првостепеном поступку тако и у поступку по ванредним правним лековима.

Такође, оспореним одредбама члана 84. став 2. и члана 401 став 2. тачка 2) Закона не дира се ни у слободу избора пуномоћника, нити се нарушава аутономија правне воље лица као даваоца пуномоћја, јер су по Закону и правна и физичка лица слободна да за пуномоћника изаберу било које лице које испуњава услове прописане Законом, тј. било које лице из реда адвоката које ће га заступати у споровима пред Врховним судом по ванредним правним лековима.

Имајући у виду наведено, Суд је оценио да се оспореним одредбама члана 84. став 2. и члана 401. став 2. тачка 2) Закона не нарушава уставна једнакост пред судом (чл. 13. и 22.), као ни Уставом гарантована слобода рада, односно право на рад из одредаба члана 35. Устава.

Према оспореној одредби члана 90. Закона, ако странка у пуномоћју није ближе одредила овлашћења пуномоћника, пуномоћник који није адвокат може на основу оваквог пуномоћја да предузима све радње у поступку али му је увек потребно изричито овлашћење за повлачење тужбе, за признање или одрицање од тужбеног захтева, за закључење поравнања, за повлачење или одрицање од редовног правног лека и за преношење пуномоћја на друго лице.

Таквим прописивањем у оспореној одредби члана 90. Закона се, по оцени Уставног суда, не нарушава уставни принцип о једнакости грађана у правима и дужностима из члана 13. Устава, односно право на једнаку правну заштиту пред судом и другим државним органима из члана 22. Устава, јер се наведена одредба Закона односи на сва лица која дају пуномоћје за заступање у поступку пред судом, а сврсисходност различитог законског прописивања садржине пуномоћја у зависности од тога да ли се оно даје адвокату, или лицу које није адвокат, на које се указује у представкама, није предмет оцене Уставног суда, већ ствар законодавне политике и оцене законодавца како ће штити вољу странке која има пуномоћника.

Одредбама члана 103. Закона, уређено је поступање суда са поднеском који је неразумљив или не садржи све што је потребно да би се по њему могло поступати. У оспореном ставу 6. члана 103. Закона, прописано је

да се одредбе ст. 1. до 5. тог члана, не примењују ако странка има пуномоћника који је адвокат, и да ће суд одбацити поднесак који је у име странке поднео адвокат, а неразумљив је или не садржи све што је потребно да би се по њему могло поступати. Из наведених одредаба члана 103. Закона, по оцени Уставног суда, произлази обавеза суда да поучава странку која нема пуномоћника адвоката, дакле неуку странку, док неуредан, неразумљив или непотпун поднесак адвоката, квалификованог пуномоћника странке који се професионално бави пружањем правне помоћи, суд одбацује без враћања и одређивања накнадног рока за уређење.

Имајући у виду да је суштина оспорене одредбе члана 103. Закона, обезбеђивање права на суђење у разумном року које је везано за процесне активности суда у односу на поступање са неразумљивим поднеском или поднеском који не садржи све што је потребно да би се по њему могло поступати, Уставни суд сматра да се решењем из става б. тог члана не "нарушава једнакост грађана пред законом и судом", нити се ставља у повољнији положај странка коју не заступа адвокат, јер заступање странке од стране адвоката (изузев по наведеном ванредном правном леку) није обавезно, те странка слободно одлучује да ли ће се суду обратити непосредно, или преко пуномоћника који није адвокат, или пак преко пуномоћника који је адвокат. Осим тога, неуредан и неразумљив поднесак, тзв. "неуке странке" ће се такође одбацити, уколико странка не поступи сагласно одредбама члана 103. ст. 1. и 2. Закона, а странка која има стручног заступника, када претрпи штету, због тога што је суд одбацио неуредан или неразумљив поднесак може тражити отклањање штетних последица путем регресног захтева према пуномоћнику. Не стоје ни наводи из иницијатива да оспорена одредба члана 103. став б. Закона представља "атак" на професију адвоката коме се не даје ни могућност да "исправи тужбу", јер Закон о парничном поступку допушта исправку грешака у тужби у погледу појединих навода тужбе у току целог поступка пред судом. На који начин и како ће се пружити помоћ неукој странци у законом прописаном поступку пред судом, ствар је законодавне политике, односно оцене законодавца, а евентуална злоупотреба наведене одредбе у раду адвоката и појава "прикривеног заступања", ствар је примене прописа у пракси, што према члану 125. Устава не спада у питања оцене уставности која је у надлежности Уставног суда.

Оспореним одредбама чл. 176. до 180. Закона, прописано је: да кад у поступку пред првостепеним судом у већем броју предмета постоји потреба да се заузме став о спорном правном питању које је од прејудицијелног значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима, првостепени суд ће, по службеној дужности или на предлог странке, покренути поступак пред Врховним судом Србије ради решавања спорног правног питања; да је суд који је покренуо поступак за решавање спорног правног питања дужан да застане са поступком док се не оконча поступак пред Врховним судом Србије (члан 176.), шта треба да садржи захтев који се упућује Врховном суду Србије; да је Врховни суд дужан да реши спорно правно питање у року до 90 дана, од дана пријема захтева; поступање Врховног суда Србије по поднетом захтеву; достављање и објављивање правног схватања Врховног суда Србије о спорном правном

питању; да у случају када је Врховни суд Србије заузео правно схватање о спорном правном питању, странке у поступку у коме се поставља исто питање немају право да поново траже његово решавање у парници која је у току (чл. 177. до 180.).

Из оспорених одредаба Закона, по оцени Уставног суда, не произлази да Врховни суд Србије решавајући спорно правно питање одлучује о предмету спора, већ се одредбама о решавању спорног правног питања даје могућност Врховном суду да заузме правни став о правном питању које се појави као спорно у поступку пред првостепеним судом, и то под условом да се одређено правно питање појавило као спорно у већем броју предмета и да је то од прејудицијелног значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима. Такође, и из одредбе члана 177. став 1. Закона произлази да првостепени суд, у обраћању Врховном суду Србије, може да изнесе и "сопствено тумачење спорног правног става", што значи да се не ради о успостављању прецедента, већ о заузимању правног става о одређеном правном питању које је од прејудицијелног значаја за одлуку у већем броју предмета. Будући да у правном схватању које заузима, став Врховног суда Србије нема карактер одлуке о конкретној правној ствари, на коју се може уложити правни лек, већ се као деперсонализовано правно схватање објављује у Билтену Врховног суда Србије, Уставни суд је оценио, да оспорени правни институт из одредаба чл. 176. до 180. Закона представља механизам, којим се, кроз заузимање правних схватања Врховног суда Србије, обезбеђује правна сигурност и једнакост у поступцима пред нижестепеним судовима, као и суђење у разумном року. Имајући у виду да се оспореним институтом решавања спорног правног питања од стране Врховног суда Србије не искључује могућност улагања правних лекова на појединачне одлуке првостепених судова, то се по схватању Уставног суда, тим одредбама не нарушава ни начело независности суда и двостепености одлучивања, нити се, мимо одредбе члана 96. став 1. Устава, уводи суђење на основу правних схватања Врховног суда Србије.

Одређене непрецизности у формулацији и редакцијске неуједначености садржане у одредбама чл. 176. до 180. Закона, на које се указује у предлогу, нису по карактеру и садржају такве природе да оспорене одредбе чине неуставним, али је Уставни суд закључио да сагласно члану 62. Закона о поступку пред Уставним судом и правним дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) о томе обавести Народну скупштину.

Одредбама члана 282. став 1., чл. 284. и 285. Закона прописано је: да је тужени дужан да у року до 30 дана од пријема тужбе са прилозима, поднесе суду одговор на тужбу (члан 282. став 1.); да је тужени дужан да у одговору на тужбу истакне процесне приговоре и да се изјасни да ли признаје или оспорава истакнути тужбени захтев, да одговор на тужбу мора да садржи и друге податке које мора имати и сваки други поднесак према члану 100. Закона, а ако тужени оспорава тужбени захтев, одговор на тужбу мора садржати и чињенице на којима тужени заснива своје наводе и доказе којима се утврђују те чињенице (члан 284.), те ако одговор на тужбу има недостатке, због којих се по њему не може поступати (чл. 100. и 284.), сматраће се да тужени није доставио одговор на тужбу (члан 285.).

Оспореним одредбама члана 338. Закона прописано је да ако тужени не поднесе одговор на тужбу у одређеном року, суд доноси пресуду којом усваја тужбени захтев (пресуда због пропуштања), ако су испуњени следећи услови: ако је туженом уредно достављена тужба са поуком о последицама пропуштања; ако чињенице на којима се заснива тужбени захтев нису у супротности са доказима које је сам тужилац поднео или са чињеницама које су опште познате; ако основаност тужбеног захтева произлази из чињеница наведених у тужби; ако не постоје општепознате околности из којих произлази да су туженог спречили оправдани разлози да одговори на тужбу (став 1.); одредбама ст. 2. и 3. прописано поступање суда ако суд нађе да је реч о захтеву којим странке не могу располагати или кад суд нађе да из чињеница наведених у тужби не произлази основаност тужбеног захтева; одредбама ст. 4. и 5. овог члана Закона прописано је кад се доношење пресуде због пропуштања може одложити, а одредбама ст. 6. и 7. прописано је да против одлуке суда којом се одбија предлог тужиоца да се донесе пресуда због пропуштања из става 2. није дозвољена посебна жалба, односно да се у случајевима из ст. 4. и 5., пресуда може донети без изјашњења странака.

С обзиром на то да је чланом 10. Закона о парничном поступку установљено право странке да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року и дужност суда да настоји да се поступак спроведе без одуговлачења и са што мање трошкова, као и да је у члану 7. Закона прописано да су странке дужне да изнесу све чињенице и доказе на којима заснивају своје захтеве и предложе доказе којима се утврђују те чињенице, то по оцени Уставног суда произлази да је уредан одговор на тужбу достављен у законском року како је то прописано оспореном одредбом Закона, нужни услов да се парнични поступак спроведе без одуговлачења и са што мање трошкова.

Имајући у виду да је одредбама члана 282. Закона туженом дата могућност да активно учествује у поступку, с тим што је ставом 2. тог члана установљена дужност суда да туженог поучи како о садржини одговора на тужбу, тако и о последицама пропуштања подношења одговора у одређеном року, по оцени Уставног суда, обавеза туженог утврђена у оспореном члану 282. став 1. Закона, да поднесе суду одговор на тужбу, не може се сматрати, како се у представкама наводи, "присилном радњом" која излаже туженог плаћању таксе и онемогућава правично суђење, већ се овом одредбом Закона обезбеђује судска заштита у складу са принципима утврђеним Уставом, и спроводи начело једнакости странака у поступку пред судом. Наиме, према одредбама Закона, обе стране у поступку имају право да се изјасне о чињеницама, доказима и наводима супротне странке, чиме се обезбеђују законске претпоставке да свака странка има једнаку могућност одговора на наводе друге странке. Такође, ни оспорене одредбе чл. 284. и 285. Закона којима је установљена фикција неподношења одговора на тужбу уколико тај одговор има недостатака због којих се по њему не може поступати, и прописивање у оспореном члану 338. Закона да ако тужени не поднесе одговор на тужбу у одређеном року, суд, под рестриктивним условима набројаним у тач. 1. до 4. става 1. овог члана Закона доноси пресуду којом усваја тужбени захтев, по оцени Уставног суда, нису несагласне с Уставом,

јер се тим одредбама не повређује уставно начело о праву на правично суђење, имајући у виду да је сагласно одредби члана 282. став 1. Закона тужени упозорен на последице изосталог одговора на тужбу. Уставно овлашћење законодавца да уреди поступак пред судом подразумева и овлашћење законодавног органа да пропише да изостајање одговора на тужбу представља један од кумулативних законских услова за доношење пресуде због пропуштања. Стога се такво прописивање не може сматрати "санкцијом" за пасивност туженог, већ пре диспозицијом самог туженог који је пропустио да се понаша у складу са императивном нормом закона. Имајући у виду наведено, Уставни суд је оценио да одредбе члана 282. став 1., чл. 284., 285. и 338. Закона о парничном поступку нису несагласне с Уставом, те је предлог и у том делу одбио.

Уставни суд, сагласно одредбама члана 125. Устава није надлежан да оцењује сагласност одредаба два акта исте правне снаге, па тако ни одредаба Закона о парничном поступку и Закона о правосудном испиту.

С обзиром да је Суд донео коначну одлуку, захтеве за обуставу извршења појединачних аката или радњи предузетих на основу оспорених одредаба Закона, Уставни суд је одбацио, на основу члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1), члана 46. тачка 9) и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда IV-181/2005 ("Службени гласник РС", број 106/2006) од 28. септембра 2006. године

Закон о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05) – члан 80.

Оспореним одредбама Закона законодавац је, сагласно уставном овлашћењу да уређује односе у области обавезног социјалног осигурања, уредио начин усклађивања пензије, моменат исплате усклађене пензије и податке који се користе за усклађивање пензије. Уређујући оспореним одредбама Закона питање усклађивања пензија тако да се пензије усклађују са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних шест месеци, да исплата усклађених пензија тече од исплате априлске, односно октобарске пензије, као и да се усклађивање пензије врши на основу одговарајућих статистичких података за одређени период, законодавац није повредио принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, будући да се тако утврђен начин усклађивања пензије односи једнако на све осигуранике који се налазе у истој правној ситуацији прописаној овим одредбама и да се не ствара неједнакост грађана с обзиром на њихова својства утврђена наведеном одредбом Устава. С обзиром да се оспорене одредбе Закона примењују од 1. јануара 2006.

године и убудуће, ове одредбе немају повратно дејство и нису у несагласности с одредбом члана 121. Устава.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог и не прихвата се иницијатива за утврђивање неуставности одредаба члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05).

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом Републике Србије покренут је поступак за оцену уставности одредаба члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, наведеног у изреци. У предлогу се наводи да се правно дејство оспорених одредаба Закона, које се примењују од 1. јануара 2006. године, протеже и на период октобар-децембар претходне године. Стога, према мишљењу предлагача, оспорене одредбе Закона имају повратно дејство што је у супротности с Уставом, јер Влада Републике Србије није предложила Народној скупштини да у поступку доношења закона утврди постојање општег интереса за повратно дејство тих одредаба, нити је Народна скупштина о томе одлучивала. У случају примене оспорених одредаба Закона, по мишљењу предлагача, то би значило да се за последњи квартал 2005. године пензије неће усклађивати у складу са одредбама члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању које су биле на снази до 31. децембра 2005. године, већ у складу с оспореним одредбама Закона које се примењују од 1. јануара 2006. године. Тиме се, сматра предлагач, нарушава начело правне сигурности, нарочито у погледу субјективних права у области пензијског и инвалидског осигурања, и знатно успорава раст пензија умањењем основице.

Уставном суду поднета је и иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности оспорених одредаба Закона. У иницијативи се, поред осталог, наводи да оспорене одредбе Закона угрожавају егзистенцију пензионера, да су тим одредбама угрожена основна људска права, јер се усклађивање пензија врши само два пута годишње и то са кретањем трошкова живота, за разлику од ранијег законског решења према којем се усклађивање пензија вршило четири пута годишње, према методологији која је била повољнија за корисника пензије.

Уставни суд је предлог и иницијативу доставио Народној скупштини Републике Србије на одговор, односно мишљење. Како Народна скупштина у остављеном року није доставила одговор, односно мишљење Уставни суд је, сагласно одредби члана 16. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наставио поступак.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспореним одредбама члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурање утврђено да се пензија од 1. априла и 1. октобра текуће године усклађује, на основу статистичких података, са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних шест месеци (став 1.), да исплата усклађене пензије тече од исплате априлске, односно октобарске пензије (став 2.) и да се усклађивање пензије у смислу става 1. овог члана врши на основу података органа надлежног за послове статистике за период: октобар претходне године-март текуће године, односно за период април-септембар текуће године (став 3.).

Устав Републике Србије утврђује: да се слободe и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом, као и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да обавезним осигурањем, запослени, у складу са законом, обезбеђују себи, поред осталог, и права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, а за чланове своје породице, поред осталог, и право на породичну пензију, као и друга права по основу социјалног осигурања (члан 40. став 1.); да средства за остваривање права по основу обавезног социјалног осигурања и за случај привремене незапослености обезбеђују запослени, други осигураници и послодавци, преко организације којом управљају осигураници и корисници, у складу са законом (члан 68. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, и систем у области социјалног осигурања и других облика социјалне сигурности (члан 72. став 1. тачка 4.); да закон, други пропис или општи акт не може имати повратно дејство, као и да се само законом може одредити да поједине његове одредбе, ако то захтева општи интерес утврђен у поступку доношења закона, имају повратно дејство (члан 121. ст. 1. и 2.).

Полазећи од наведених одредаба Устава, Уставни суд је утврдио да је законодавац, сагласно уставном овлашћењу да уређује односе у области обавезног социјалног осигурања, оспореним одредбама Закона уредио начин усклађивања пензије, моменат исплате усклађене пензије и податке који се користе за усклађивање пензије. Уређујући оспореним одредбама Закона питање усклађивања пензија тако да се пензије усклађују са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних шест месеци, да исплата усклађених пензија тече од исплате априлске, односно октобарске пензије, као и да се усклађивање пензије врши на основу одговарајућих статистичких података за одређени период, законодавац није, по оцени Суда, изашао из оквира овлашћења утврђених Уставом. Оспореним одредбама Закона се такође не повређује принцип једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се начин усклађивања пензије утврђен оспореним одредбама Закона односи једнако на све осигуранике који се налазе у истој правној

ситуацији прописаној тим одредбама и не ствара се неједнакост грађана с обзиром на њихова својства утврђена наведеном одредбом Устава. Суд је утврдио и то да је Закон чије су одредбе оспорене, ступио на снагу осмог дана од дана објављивања, тј. 10. октобра 2005. године, а да се Закон, па тиме и оспорене одредбе, примењује од 1. јануара 2006. године, сагласно одредби члана 79. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/2005). С обзиром да се оспорене одредбе члана 80. Закона примењују од 1. јануара 2006. године и убудуће, ове одредбе немају повратно дејство и нису, по оцени Уставног суда, у несагласности с одредбом члана 121. Устава.

На основу изложеног и члана 46. тачка 9) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда IY-22/2006 ("Службени гласник РС", број 106/2006)
од 28. септембра 2006. године

- Решења

Закон о мирном решавању радних спорова ("Службени гласник РС", број 125/2004) – члан 36. став 3.

Законодавац је, сагласно уставној надлежности из члана 72. став 1. тачка 4. Устава да уређује систем у области радних односа, овлашћен да законом установи могућност мирног решавања колективних и индивидуалних радних спорова, да уреди правила тог поступка, и да у том оквиру пропише искључивање права на жалбу против решења које донесе арбитар, на начин на који је то утврђено оспореном одредбом Закона о мирном решавању радних спорова.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 36. став 3. Закона о мирном решавању радних спорова ("Службени гласник РС", број 125/04).

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи донетих, односно предузетих на основу одредбе Закона из тачке 1.

Образложење

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности одредбе члана 36. став 3. Закона о мирном решавању радних спорова, којом је прописано да против решења арбитра донетог у поступку мирног решавања радних спорова није допуштена жалба, што, по мишљењу иницијатора, није у сагласности с одредбом члана 22. став 2. Устава којом је свакоме зајемчено право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву или на закону заснованом интересу. Предложено је да Уставни суд до доношења коначне одлуке обустави извршење оспорене одредбе Закона.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да се Законом о мирном решавању радних спорова уређују начин и поступак мирног решавања колективних и индивидуалних радних спорова, избор, права и обавезе миритеља и арбитра и друга питања од значаја за мирно решавање радних спорова (члан 1.); да се индивидуалним радним спором, у смислу овог закона, сматра спор поводом отказа уговора о раду и исплате минималне зараде, у коме су стране у спору запослени и послодавац (члан 3.); да се образује Републичка агенција за мирно решавање радних спорова као посебна организација која обавља стручне послове који се односе на: мирно решавање колективних и индивидуалних спорова; избор миритеља и арбитра; вођење именика миритеља и арбитра; стручно усавршавање миритеља и арбитра; одлучивање о изузећу миритеља и арбитра; евиденцију о поступцима мирног решавања радних спорова и друге послове одређене законом (чл. 7. и 8.); да се индивидуални спор решава пред арбитром (члан 30.), који доноси решење о предмету спора у року од 30 дана од дана отварања расправе (члан 36. став 1.), те да против решења арбитра, сагласно оспореној одредби члана 36. став 3. Закона, није дозвољена жалба.

Уставом Републике Србије утврђено је: да свако има право на једнаку заштиту својих права у поступку пред судом, другим државним органом или било којим органом или организацијом, и да је свакоме зајемчено право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се решава о његовом праву или на закону заснованом интересу (члан 22.); да Република Србија уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права човека и грађанина; уставност и законитост, као и систем у области радних односа (члан 72. став 1. тач. 2. и 4.); да се против решења и других појединачних аката судских, управних и других државних органа, као и против таквих аката органа и организација које врше јавна овлашћења, донесених у првом степену, може изјавити жалба надлежном органу; да се законом, изузетно, у одређеним случајевима, може искључити жалба, ако је на други начин обезбеђена заштита права и законитости; да о законитости коначних појединачних аката којима државни органи и организације које врше јавна овлашћења решавају о правима или обавезама, одлучује суд у управном спору, ако за одређену ствар није законом предвиђена друга судска заштита (члан 124. ст. 1. до 3.).

Полазећи од наведених одредаба Устава, Уставни суд је оценио да је законодавац, сагласно уставној надлежности из члана 72. став 1. тачка 4. Устава да уређује систем у области радних односа, овлашћен да законом

установи могућност мирног решавања колективних и индивидуалних радних спорова, да уреди правила тог поступка, и да у том оквиру пропише искључивање права на жалбу против решења које донесе арбитар. С обзиром да је овакав начин решавања спорова заснован на добровољној одлуци страна у спору, те да се одлучивање арбитра не може сматрати одлучивањем државног органа, нити организације која врши јавна овлашћења у смислу наведених одредаба чл. 22. и 124. Устава, већ о одлуци појединца кога су стране у спору изабрале да спор реши на начелима добровољности, трипартизма и непристрасности, Суд је оценио да оспорена одредба Закона није у супротности с Уставом.

С обзиром да је донео коначну одлуку о уставности оспорене одредбе Закона, Суд је, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одбацио захтев из иницијативе за обуставу извршења појединачних аката или радњи донетих, односно предузетих на основу оспорене одредбе члана 36. став 3. Закона.

Имајући у виду изнето, а на основу члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда IУ-15/2005
од 28. септембра 2006. године

**Закон о полицији ("Службени гласник РС", број 101/2005)
– члан 143. став 3.**

Полазећи од уставних овлашћења законодавног органа, није несагласно с Уставом да се законом уреди право на увећање плате по основу специфичних и посебних услова рада једне категорије запослених у државним органима, као и начин утврђивања увећане зараде по тим основима, и да се при том, како прописује оспорена одредба члана 147. став 3. Закона, одреди да се на права и обавезе проистекле из наведених посебних услова рада не примењују одредбе општих радно-правних прописа о увећаној заради. Наиме, одредбе Закона о полицији имају карактер одредаба посебног закона, које самим тим искључују примену одредаба општих радно-правних прописа о истом питању, јер је право на увећану зараду уређено на посебан начин, полазећи од карактера и специфичности послова у Министарству унутрашњих послова, а односи се на све запослене у том државном органу који се налазе у истој правној ситуацији, што није несагласно с Уставом, нити повређује уставно начело о правној једнакости грађана.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 147. став 3. Закона о полицији ("Службени гласник РС", број 101/2005).

Образложење

Уставном суду Републике Србије је поднета иницијатива којом је захтевано покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 147. став 3. Закона о полицији. Подносилац иницијативе наводи да су противно члану 13. Устава, којим је утврђена једнакост грађана пред законом, оспореном одредбом Закона радницима Министарства унутрашњих послова ускраћена права на зараду која су законом предвиђена за раднике у другим државним органима Републике Србије.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је одредбама члана 147. Закона о полицији ("Службени гласник РС", број 101/05) предвиђена могућност утврђивања коефицијената за обрачун плате запосленима у Министарству унутрашњих послова по основу посебних услова рада, опасности по живот и здравље, одговорности, тежине и природе послова, рада на дан празника који је нерадни дан, ноћног рада, рада у сменама, прековременог рада, дежурстава, приправности и других видова нередовности у раду, који су од 30 до 50 одсто номинално већи од коефицијената за друге државне службенике (став 1.) и да се, уз сагласност Владе, за поједине категорије запослених могу утврдити коефицијенти који су већи и за више од 50 одсто (став 2.). Оспореним ставом 3. овог члана Закона прописано је да се на права и обавезе проистекле из напред наведених посебних услова рада не примењују одредбе општих радно-правних прописа о увећаној заради.

Уставом Републике Србије утврђено је: да се слобода и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом и да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да свако има право на рад и да се јамчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења и учешће у управљању и да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција (члан 35. ст. 1. и 2.); да запослени имају право на одговарајућу зараду (члан 36. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области радних односа (члан 72. став 1. тачка 4.).

Полазећи од наведених уставних овлашћења законодавног органа, Уставни суд је оценио да није несагласно с Уставом да се законом уреди право на увећање плате по основу специфичних и посебних услова

рада једне категорије запослених у државним органима, као и начин утврђивања и висина увећане зараде по тим основима и да се при том, како прописује оспорена одредба члана 147. став 3. Закона одреди да се на права и обавезе проистекле из наведених посебних услова рада не примењују одредбе општих радно-правних прописа о увећаној заради. Одредбе члана 147. Закона које утврђују право на увећану зараду по основима наведеним у ставу 1. овог члана Закона имају карактер одредаба посебног закона, које самим тим искључују примену одредаба општих радно-правних прописа о истом питању, јер је увећана зарада уређена на посебан начин, полазећи од карактера и специфичности послова овог државног органа. По оцени Суда, оваквим уређивањем начина обрачуна увећаних плата није повређено уставно начело једнакости грађана из члана 13. Устава, јер се увећање плата на начин утврђен оспореним чланом 147. Закона односи на све запослене у Министарству унутрашњих послова који се налазе у истој правној ситуацији прописаној одредбама члана 147. овог закона. Стога је Уставни суд оценио да је Народна скупштина имала уставно овлашћење да у погледу начина остваривања увећане зараде запослених у Министарству унутрашњих послова искључи примену одредаба општих радно-правних прописа о увећаној заради.

Из наведених разлога Уставни суд је оценио да је неоснована иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 147. став 3. Закона о полицији.

Питања која иницијатор поставља у иницијативи а која се односе на целисходност, адекватност и правилност оваквог "посебног режима" утврђивања увећања зарада по основу посебних услова рада, у домену су законодавне политике, коју Уставни суд није надлежан да оцењује, у смислу члана 125. Устава.

На основу изложеног и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда IУ-16/2006
од 21. септембра 2006. године

- "Пресуђена ствар"

**Члан 121. став 1. и део одредбе члана 257. став 3. који гласи:
"најраније од почетка примене овог закона,"
Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени
гласник РС", бр. 34/03...101/05)**

Уставни суд је утврдио да је у раније вођеним поступцима одлучивао о уставности одредбе члана 121. став 1. и

оспореног дела одредбе члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, и то: Решењем број IY-246/2004 од 6. октобра 2005. године, Уставни суд није прихватио иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих, и одредбе члана 121. став 1. Закона, пошто је оценио да оспорена одредба члана 121. став 1. Закона није несагласна с Уставом, јер се том одредбом не повређује принцип једнакости грађана утврђен одредбом члана 13. Устава, пошто се односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној том одредбом и не ствара се неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства; Одлуком број IY-5/2005 од 8. јуна 2006. године ("Службени гласник РС", број 63/2006), Уставни суд је утврдио да одредба члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, у делу који гласи: "најраније од почетка примене овог закона,", у време важења није била у сагласности с Уставом, јер је овим делом одредбе члана 257. став 3. Закона корисницима пензије који су накнадни стаж осигурања остварили до дана почетка примене овог закона, противно Уставу, било ускраћено право на поновно одређивање пензије, а тиме ускраћено и остваривање права ових осигураника које је самим Законом утврђено.

Како је Уставни суд оцењивао уставност оспорене одредбе члана 121. Закона о пензијском и инвалидском осигурању а из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање, те како за поновно одлучивање о уставности одредбе из члана 257. Закона не постоје процесни услови с обзиром на већ донету Одлуку Суда о утврђивању њене неуставности, Уставни суд је иницијативу у целини одбацио.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 121. став 1. и дела одредбе члана 257. став 3. који гласи: "најраније од почетка примене овог закона," Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 121. став 1. и дела одредбе члана 257. став 3. који гласи: "најраније од почетка примене овог закона," Закона о пензијском и инвалидском осигурању. У иницијативи

се истиче да се иницијатор, након стицања права на старосну пензију, уписао у Именик адвоката и као осигураник уплаћивао одговарајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, али да му је, и поред чињенице да је уплаћивао наведене доприносе, захтев за поновно одређивање старосне пензије одбијен са позивом на оспорене одредбе Закона. Оспореним одредбама Закона се, по мишљењу иницијатора, повређује Уставом утврђено право на рад.

Уставни суд је, у спроведеном поступку, утврдио да је оспореном одредбом члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђено да корисник старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља самосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, има право по престанку тог запослења односно обављања те самосталне делатности, на поновно одређивање пензије ако је био у осигурању најмање годину дана, а да је одредбом члана 257. став 3. Закона, чији је део оспорен, било утврђено да се лични бодови из става 1. овог члана коригују накнадно оствареним стажом осигурања, зарадама, накнадама зараде, као и основицама осигурања и уговореним накнадама на који је плаћен допринос, најраније од почетка примене овог закона, а у складу са одредбама овог закона.

Уставни суд је такође утврдио да је у раније вођеним поступцима одлучивао о уставности одредбе члана 121. став 1. и дела одредбе члана 257. став 3. који гласи: "најраније од почетка примене овог закона," Закона о пензијском и инвалидском осигурању наведеног у изреци.

Решењем број IУ-246/2004 од 6. октобра 2005. године, Уставни суд није прихватио иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности, поред осталих, и одредбе члана 121. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03 и 84/04), пошто је оценио да оспорена одредба члана 121. став 1. Закона, није несагласна с Уставом, јер се том одредбом не повређује принцип једнакости грађана утврђен одредбом члана 13. Устава, с обзиром на то да се оспорена одредба односи једнако на све грађане који се налазе у истој правној ситуацији прописаној том одредбом и не ствара неједнакост грађана с обзиром на њихова лична својства. Оспореном одредбом Закона, по оцени Уставног суда, не ограничава се нити ускраћује право за случај смањења или губитка радне способности, односно старости утврђено одредбом члана 40. став 1. Устава.

Одлуком Уставног суда број IУ-5/2005 од 8. јуна 2006. године ("Службени гласник РС", број 63/06), утврђено је да одредба члана 257. став 3. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05 и 101/05), у делу који гласи: "најраније од почетка примене овог закона," у време важења није била у сагласности с Уставом. Уставни суд је, у том поступку, утврдио да су одредбом члана 62. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05), који је ступио на снагу 14. октобра 2005. године, а примењује се од 1. јануара 2006. године, у члану 257. став 3. брисане речи: "најраније од почетка примене овог закона,". Такође, Уставни суд је утврдио да је одредбама члана 257. Закона право на поновно одређивање висине пензије признато и корисницима старосне пензије који

испуњавају услове из члана 121. став 1. овог закона, тј. оним корисницима старосне пензије који се запосле на територији Републике, односно обављају самосталну делатност по основу које су обавезно осигурани на територији Републике и то по престанку тог запослења, односно обављања те самосталне делатности, ако су били у осигурању најмање годину дана, као и да је одредбом члана 260. Закона утврђено да се одредба члана 121. став 1. овог закона односи и на кориснике који су право на пензију остварили до дана почетка примене овог закона, што значи да је наведеним одредбама Закона свим корисницима пензије остварене до дана почетка примене овог закона признато право на поновно одређивање пензије по основу накнадно оствареног стажа осигурања. Супротно томе, остваривање овог законом утврђеног права осигураника било је оспореном одредбом Закона ограничено само на онај накнадни стаж осигурања који је остварен по ступању на снагу овог закона, дакле након 10. априла 2003. године. Тиме је, по оцени Уставног суда, оспореним делом одредбе члана 257. став 3. Закона корисницима пензије који су накнадни стаж осигурања остварили до дана почетка примене овог закона било ускраћено право на поновно одређивање пензије, а тиме ускраћено и остваривање права ових осигураника које је самим Законом утврђено. Полазећи од одредбе члана 40. став 1. Устава која установљава обавезно осигурање и која одређује да обавезним осигурањем запослени у складу са законом обезбеђују себи права за случај смањења или губитка радне способности, незапослености и старости и права на друге облике социјалног осигурања, Уставни суд је оценио да оспорена одредба није била у складу с Уставом. С обзиром да је престанком важења оспореног дела одредбе члана 257. став 3. Закона у току поступка пред овим Судом извршено његово усаглашавање с Уставом, али да нису отклоњене последице неуставности, Уставни суд је, на основу одредбе члана 60. Закона о поступку пред Уставним судом и правним дејством његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), наведеном Одлуком ИУ-5/2005 утврдио да оспорена одредба Закона у време важења није била у сагласности с Уставом.

Како је Уставни суд оцењивао уставност оспорене одредбе члана 121. став 1. Закона, а из навода, разлога и доказа изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поновно одлучивање те како за поновно одлучивање о уставности одредбе из члана 257. став 3. Закона не постоје процесни услови с обзиром на већ донету Одлуку Суда о утврђивању њене неуставности, Уставни суд је иницијативу одбацио.

На основу изложеног и члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда ИУ-20/2005
од 21. септембра 2006. године

Члан 23. став 4. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92...101/05)

Уставни суд је у раније вођеном поступку, који је окончан Одлуком ГУ-230/92 од 13. јула 2000. године ("Службени гласник РС", број 39/2000), одлучивао о уставности већег броја одредаба, па и члана 23. Закона о становању, када је одбио захтев за утврђивање неуставности одредаба члана 23. Закона, с образложењем у коме се, поред осталог, наводи да је откуп станова утврђен овим законом прописан у границама уставних овлашћења Републике. С обзиром да је већ одлучивао о уставности оспорене одредбе Закона, а из навода и разлога изнетих у иницијативи не произлази да има основа за поново одлучивање, то је Уставни суд захтев одбацио.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредбе члана 23. став 4. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98, 26/01 и 101/05).

2. Одбацује се иницијатива за оцену сагласности Закона о становању из тачке 1. са Законом о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и "Службени лист СРЈ", број 31/93).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности одредбе члана 23. став 4. Закона о становању. По мишљењу иницијатора, оспорена одредба несагласна је с уставним принципима једнакости грађана у правима и дужностима и једнаке заштите пред државним органима, као и са уставном забраном стварања и прописивања сваког облика монополског положаја. Овом одредбом се продубљују социјалне разлике и један број грађана онемогућава у остваривању права на стан. Подносилац иницијативе сматра да је наведена одредба Закона о становању несагласна и са начелима која прописује Закон о облигационим односима, која се односе на равноправност учесника у облигационом односу, дужност испуњења обавеза и аутономију воље странака, па захтева оцену сагласности оспорене одредбе Закона о становању са Законом о облигационим односима.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је одредбама члана 23. ст. 1. до 3. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97,

46/98, 26/01 и 101/05), уређен начин отплате дуга по основу уговора о откупу стана када се дуг отплаћује у месечним ратама. Према оспореном ставу 4. овог члана Закона о становању, ако купац захтева измену уговореног начина отплате дуга, измењени услови плаћања утврдиће се према условима који важе на дан подношења одговарајућег захтева, у складу са овим законом.

Уставом Републике Србије утврђено је: да су грађани једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); да се својинска права и обавезе на средствима у друштвеној и државној својини и услови под којима се та средства могу претварати у друге облике својине уређују законом (члан 59. став 1.); да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе, као и друге економске и социјалне односе од општег интереса (члан 72. став 1. тачка 4.).

Уставни суд Републике Србије је у раније вођеном поступку који је окончан Одлуком ИУ-230/92 од 13. јула 2000. године ("Службени гласник РС", број 39/2000) одлучивао о уставности већег броја одредаба, па и члана 23. Закона о становању. Уставни суд је наведеном одлуком одбио захтев за утврђивање неуставности одредаба члана 23. Закона о становању, са образложењем, у коме се, поред осталог, наводи да је откуп станова утврђен овим законом прописан у границама уставних овлашћења Републике из члана 59. став 1. и члана 72. став 1. тачка 4. Устава, те да је законодавац могао прописати услове откупа станова. Законодавац је био овлашћен да утврђује и начин откупа, односно отплате дуга по основу уговора о откупу стана, као и да предвиди да ће се у случају када купац захтева измену уговореног начина отплате дуга, измењени услови плаћања утврдити према условима који важе на дан подношења захтева у складу са овим законом, како је то прописано оспореном одредбом члана 23. став 4. Закона о становању. Уређивање ових питања, како је то наведено у образложењу Одлуке Уставног суда ИУ-230/92 не значи стварање правне неједнакости противно члану 13. Устава, већ је израз овлашћења законодавног органа да на различит начин уређује различите правне ситуације.

С обзиром на то да је Уставни суд већ одлучивао о уставности члана 23. Закона о становању, односно о уставности и оспореног става 4. овог члана, а из навода и разлога изнетих у иницијативи не произлази, по оцени Суда, да има основа за поново одлучивање, Суд је овај захтев одбацио.

Према члану 125. Устава, Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност два закона, у овом случају Закона о становању са одредбама Закона о облигационим односима, па је одбацио иницијативу у овом делу.

На основу изложеног и члана 19. став 1. тачка 1) и члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда ИУ-14/2006
од 28. септембра 2006. године

Члан 34. став 1. тачка 2) и члан 45. Закона о унутрашњим пословима ("Службени гласник РС", бр. 44/91...106/2003)

Оспорене одредбе Закона о унутрашњим пословима већ су биле предмет оцене Уставног суда у Решењу број IУ-346/95 од 7. марта 1996. године, којим није прихваћена иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности чл. 34. и 45. Закона о унутрашњим пословима, а с обзиром да из навода и разлога у поднетим иницијативама не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је одбацио захтеве за оцењивање уставности оспорених одредаба Закона.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Одбацује се захтев за оцењивање уставности одредаба члана 34. став 1. тачка 2) и члана 45. Закона о унутрашњим пословима ("Службени гласник РС", бр. 44/91, 79/91, 54/96, 17/99, 33/99, 25/2000, 8/2001 и 106/2003).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднете су иницијативе којима је захтевано покретање поступка за утврђивање неуставности одредаба члана 34. став 1. тачка 2) и члана 45. Закона о унутрашњим пословима. Подносиоци иницијатива наводе да оспорене одредбе Закона нису у сагласности са уставним начелом да је свако невин док се не докаже његова кривица, јер се радник Министарства унутрашњих послова оглашава кривим пре него што се докаже његова кривица. Оспорене одредбе несагласне су и са уставним начелом равноправности грађана пред законом, јер дају овлашћеним лицима преширока овлашћења, што за последицу може да има незаконито поступање.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је оспореном одредбом члана 34. став 1. тачка 2). Закона о унутрашњим пословима ("Службени гласник РС", бр. 44/91, 79/91, 54/96, 17/99, 33/99, 25/2000, 8/2001 и 106/2003), било прописано да се у радни однос у Министарству унутрашњих послова на радно место овлашћеног службеног лица и радника на одређеним дужностима може примити лице које, поред законом утврђених услова за пријем на рад у државне органе испуњава, као посебни услов, да се против њега не води кривични поступак за кривична дела која се гоне по службеној дужности и да му правоснажном пресудом није изречена мера забране вршења позива, делатности или дужности, док таква забрана траје. Према оспореној одредби члана 45. Закона о

унутрашњим пословима, раднику Министарства унутрашњих послова престаје радни однос ако је правоснажном пресудом осуђен за кривична дела из члана 34. став 1. тачка 1) овог закона, а може му престати радни однос и ако престане да испуњава, односно ако се накнадно утврди да није испуњавао неки од услова за пријем на рад у државне органе, и услов из члана 34. став 1. тачка 2) овог закона. Наведене оспорене одредбе Закона престале су да важе 29. новембра 2005. године, ступањем на снагу Закона о полицији ("Службени гласник РС", број 101/2005), на основу члана 198. тог закона.

Уставни суд је у предмету IУ-346/95 на седници одржаној 7. марта 1996. године, одлучивао о уставности одредаба члана 34. став 1. тачка 2) и члана 45. Закона о унутрашњим пословима, и донео Решење о неприхватању иницијативе за покретање поступка за утврђивање неуставности чл. 34. и 45. Закона о унутрашњим пословима. Том приликом, Суд је оценио да су на основу одредаба члана 72. став 1. тачка 4) и члана 35. Устава Републике Србије, законом уређена питања из области система радних односа, односно посебни услови за пријем у радни однос лица у Министарству унутрашњих послова, да су услови пријема кандидата уређени и важе једнако за сва лица која се запошљавају у наведеном Министарству, те да оспорене одредбе Закона не садрже повреду уставног начела о једнаким правима и дужностима и једнакој заштити пред државним органима. Уставни суд је такође оценио да се законом могу прописивати посебни услови за пријем у радни однос у Министарству унутрашњих послова, па самим тим и посебни услови за престанак радног односа овлашћеног службеног лица и радника на одређеним дужностима у Министарству унутрашњих послова. У односу на одредбу члана 45. Закона, Уставни суд је оценио да су наведеном одредбом прописани посебни услови за престанак радног односа овлашћеног службеног лица и радника на одређеним дужностима, јер се ради о специфичној служби која се бави откривањем починилаца кривичних дела, па је неспојиво са положајем ових лица да истовремено раде у Министарству и да се против њих води кривични поступак за одређено кривично дело.

Имајући у виду да је о уставности оспорених одредаба члана 34. став 1. тачка 2) и члана 45. Закона о унутрашњим пословима Уставни суд већ одлучивао, као и да из навода и разлога у поднетим иницијативама не произлази да има основа за поновно одлучивање, Уставни суд је одбацио захтеве за оцењивање уставности оспорених одредаба Закона о унутрашњим пословима.

На основу изложеног и члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда IУ-408/2005
од 21. септембра 2006. године

2. ПРОПИСИ ДРУГИХ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА

Одлука о спровођењу одредаба Закона о осигурању које се односе на издавање дозвола и сагласности Народне банке Србије ("Службени гласник РС", број 42/2005) – одредба тачке 11. подтачка 2)

Оспореном одредбом Одлуке, као прописа донетог за спровођење Закона о осигурању, не врши се ближе уређивање овим законом прописаног услова за избор члана управе или надзорног одбора осигуравајућег друштва, већ се прописује нови, додатни услов, који није прописан Законом, што оспорену одредбу Одлуке чини несагласном са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредба тачке 11. подтачка 2) Одлуке о спровођењу одредаба Закона о осигурању које се односе на издавање дозвола и сагласности Народне банке Србије ("Службени гласник РС", број 42/05), у делу који гласи: "отворен или", није у сагласности са законом.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи донетих, односно предузетих на основу одредбе Одлуке из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање законитости одредбе тачке 11. подтачка 2) Одлуке наведене у изреци, којом је прописано да кандидат за члана управе или надзорног одбора осигуравајућег друштва треба да дâ изјаву да у последње три године није био члан управе и надзорног одбора или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је отворен или спроведен поступак принудне ликвидације, односно стечаја. Оспорена одредба Одлуке, по мишљењу иницијатора, није у сагласности са одредбом члана 39. став 2. тачка 10) подтачка (2) Закона о осигурању, којом је прописано да физичко лице које је предложено за члана управе и надзорног одбора акционарског друштва за осигурање, подноси доказ да у последње три године није било члан управе, надзорног одбора или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је спроведен поступак ликвидације, односно стечаја. Иницијативом је затражено да Уставни суд, до коначног одлучивања о законитости оспорене одредбе Одлуке, донесе "привремену меру којом ће обуставити од примене наведену Одлуку у делу у којем се тражи оцена њене законитости".

У одговору на наводе инципијатора, Народна банка Србије истиче да се појам спроведеног поступка ликвидације, односно стечаја односи на све фазе поступка, укључујући његово отварање, трајање и закључивање. По мишљењу доносиоца оспорене Одлуке, "тумачењем да се под појмом спроведеног поступка подразумева само закључење поступка, изиграо би се циљ који се прописаном нормом желео постићи", односно, "довела би се у питање примена норме", будући да поступци ликвидације, односно стечаја "трају врло дуго (најчешће преко три године)".

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је оспореном одредбом тачке 11. подтачка 2) Одлуке о спровођењу одредаба Закона о осигурању које се односе на издавање дозвола и сагласности Народне банке Србије прописано да се за физичко лице које је предложено за члана управе (за члана управног одбора и за директора) или за члана надзорног одбора, као доказ да испуњава услове из члана 39. став 2. тачка 10) подтачка (2) Закона, подноси оверена изјава тог лица да у последње три године није било члан управе и надзорног одбора или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је отворен или спроведен поступак принудне ликвидације, односно стечаја.

Законом о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 55/04, 70/04, 61/05 и 85/05) прописано је: да се уз захтев за издавање дозволе за обављање послова осигурања и послова реосигурања, за физичка лица која су предложена за чланове управе (чланови управног одбора и директор) и надзорног одбора, између осталог, подноси и доказ да то лице у последње три године није било члан управе, надзорног одбора или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је спроведен поступак ликвидације, односно стечаја (члан 39. став 2. тачка 10) подтачка (2)), да Народна банка Србије ближе прописује услове и начин доказивања испуњености наведених услова, као и потребну организациону, кадровску и техничку оспособљеност акционарског друштва за осигурање (члан 39. став 4.); да ће Народна банка Србије одбити захтев за издавање дозволе за обављање послова осигурања ако акционарско друштво за осигурање не достави доказе о испуњености услова из члана 39. овог закона (члан 44. став 1. тачка 1)).

Законом о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/03, 55/04 и 85/05) прописано је да Народна банка Србије, између осталог, издаје и одузима дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и других финансијских организација и доноси прописе из те области, односно издаје и одузима дозволе, односно овлашћења за обављање делатности осигурања, врши контролу, односно надзор над обављањем те делатности и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање (члан 4. тач. б) и ба)).

Имајући у виду да је Законом о осигурању прописано, као посебан услов за избор лица које је предложено за члана управе или за члана надзорног одбора осигуравајућег друштва, да то лице у последње три године није било члан управе, надзорног одбора или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је спроведен поступак ликвидације, односно стечаја, а да се оспореном одредбом Одлуке прописује као услов да то лице није било члан управе и надзорног одбора или носилац посебних овлашћења у правном лицу над којим је отворен или спроведен поступак принудне ликвидације,

односно стечаја, Уставни суд је оценио да се оспореном одредбом Одлуке не врши ближе уређивање наведеног, законом прописаног услова за избор члана управе или надзорног одбора осигуравајућег друштва, већ се прописује нови, додатни услов, што оспорену одредбу Одлуке чини несагласном са законом.

С обзиром да је донео коначну одлуку о законитости оспорене одредбе Одлуке, Суд је, сагласно одредби члана 42. став 3. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), одбацио захтев за обуставу извршења појединачних аката или радњи, предузетих на основу оспорене одредбе Одлуке.

Имајући у виду изнето, а на основу члана 46. тачка 2) и члана 47. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда IУ-258/2005 ("Службени гласник РС", број
од 28. септембра 2006. године 106/2006)

3. ПРОПИСИ ОПШТИНА И ГРАДОВА

а) Општина и град

С обзиром да су у току поступка пред Уставним судом оспорене одредбе Одлуке усаглашене с Уставом и законом, а Суд није оценио да постоје последице неуставности и незаконности које захтевају доношење одлуке, то је поступак за оцену уставности и законности оспорених одредаба Одлуке обустављен.

Уставни суд је донео:

РЕШЕЊЕ

Обуставља се поступак за оцену уставности и законности одредаба чл. 6. и 7. Одлуке о изменама и допунама Статута општине Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 59/2004).

Образложење

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законности одредаба чл. 6. и 7. Одлуке наведене у изреци. Подносиоци иницијативе сматрају да су оспорене одредбе Одлуке несагласне са чланом 40. став 5. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04), јер уместо једног "уводе два заменика председника општине". Такође, у иницијативи је предложено да Уставни суд донесе "привремену меру забране извршења решења о именовању два заменика председника општине Суботица."

Уставни суд је поводом поднете иницијативе, Решењем број IУ-54/2005 од 14. децембра 2005. године, покренуо поступак за оцену уставности и законности одредаба чл. 6. и 7. Одлуке о изменама и допунама Статута општине Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 59/2004). Решење о покретању поступка, сагласно члану 23. и члану 47. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), достављено је Скупштини општине Суботица на одговор.

Скупштина општине Суботица је у одговору на решење Уставног суда навела да је на седници одржаној 24. маја 2006. године донела Одлуку о изменама Статута општине Суботица, број I-011-11/2006, којом су брисане оспорене одредбе чл. 6. и 7. Одлуке о изменама и допунама Статута општине Суботица и да је та Одлука објављена у "Службеном листу општине Суботица", број 12/2006.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да је у току поступка пред Уставним судом Скупштина општине Суботица донела

Одлуку о изменама Статута општине Суботица ("Службени лист општине Суботица", број 12/2006). Одредбама чл. 1. и 2. те Одлуке измењене су оспорене одредбе Статута прописивањем да председник општине има једног заменика, чиме је питање броја заменика председника општине уређено сагласно Закону о локалној самоуправи.

С обзиром да су на изложени начин у току поступка пред Уставним судом оспорене одредбе Одлуке усаглашене с Уставом и законом, а Уставни суд није оценио да постоје последице неуставности и незаконитости које захтевају доношење одлуке, Уставни суд је сагласно члану 25. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, обуставио поступак за оцену уставности и законитости оспорених одредаба Одлуке.

Пошто је из изложених разлога обуставио поступак, Уставни суд је оценио да је одлучивање по захтеву за обуставу извршења "решења о именовану два заменика председника општине Суботица" беспредметно.

На основу изложеног и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

Решење Уставног суда IУ-54/2005
од 21. септембра 2006. године

б) Локални јавни приходи

Општина је овлашћена да, у оквиру својих права и дужности, утврђује локалне јавне приходе у које спада и накнада за заштиту и унапређење животне средине, те како законом нису ближе уређени елементи овог локалног јавног прихода који би ограничавали јединицу локалне самоуправе у погледу избора критеријума за одређивање обвезника накнаде и мерила за утврђивање висине накнаде, то је Привремени орган општине Бела Паланка, вршећи овлашћења скупштине општине, оспореном одредбом Одлуке прописао плаћање накнаде за заштиту и унапређење животне средине, одредио обвезнике те накнаде, висину и начин плаћања, у оквиру Устава и закона.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање незаконитости одредбе члана 3. тачка 1. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине

("Службени лист града Ниша", број 25/04), коју је донео Привремени орган општине Бела Паланка.

Образложење

Пред Уставним судом покренут је поступак за утврђивање незаконитости одредбе члана 3. тачка 1. Одлуке наведене у изреци. У предлогу се наводи да је одредба члана 3. тачка 1. Одлуке у супротности са одредбама чл. 1. и 99. Закона о водама и одредбом члана 12. Уредбе о висини накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока у 2004. години. Предлагач истиче да је наведеним одредбама Закона и Уредбе уређена заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљање водама као добрима од општег интереса, као и висина накнаде, те да стога није било основа да Привремени орган општине Бела Паланка утврђује накнаду за захваћену воду, као локални јавни приход.

Општински јавни правобранилац општине Бела Паланка у одговору наводи, да је Привремени орган општине Бела Паланка оспорену Одлуку донео на основу одредбе члана 78. став 1. тачка 7. Закона о локалној самоуправи, којом је прописано да јединици локалне самоуправе припадају изворни јавни приходи остварени на њеној територији, а у које спада и накнада за заштиту и унапређење животне средине. У одговору се такође наводи да предлагач, оспоравајући Одлуку у односу на Закон о водама, не прави разлику између средстава буџета Републике Србије и средстава буџета јединице локалне самоуправе, која се обезбеђују и из изворних јавних прихода.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је Привремени орган општине Бела Паланка, позивајући се на члан 78. став 1. тачка 7. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 9/02) и члан 16. Статута општине Бела Паланка ("Службени лист града Ниша", бр. 22/99, 19/2000 и 32/01), донео Одлуку о накнади за заштиту и унапређење животне средине ("Службени лист града Ниша", број 25/04). Оспореном одредбом члана 3. тачка 1. Одлуке прописано је да накнаду плаћају предузећа и друга правна лица, и то: "за захваћену воду за пиће ради продаје другим правним лицима као и грађанима 1 динар за 1 м³."

Уставом Републике Србије утврђено је: да човек има право на здраву животну средину, као и да је свако, у складу са законом, дужан да штити и унапређује животну средину (члан 31.); да се општина, преко својих органа, у складу са законом, између осталог, стара о задовољавању одређених потреба грађана, које укључују и област заштите и унапређивање животне средине (члан 113. став 1. тачка 5.); да се систем локалне самоуправе уређује законом (члан 113. став 2.); да за обављање Уставом и законом утврђених послова општини припадају приходи утврђени законом (члан 114. став 1.).

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 9/02, 33/04 и 135/04) прописано је: да је општина одговорна да се, преко својих органа, у складу с Уставом и законом, између осталог, стара о

заштити животне средине и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине (члан 18. тачка 9)); да скупштина општине, у складу са законом, утврђује општинске таксе и друге локалне приходе који јој по овом закону припадају (члан 30. тачка 12)); да јединици локалне самоуправе припадају изворни јавни приходи остварени на њеној територији, у које спада и накнада за заштиту и унапређење животне средине (члан 78. тачка 7)).

Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04) прописано је: да Република, односно аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у оквиру својих овлашћења обезбеђује финансирање и остваривање циљева заштите животне средине (члан 83.); да јединица локалне самоуправе може, из оквира својих права и дужности, прописати накнаду за заштиту и унапређење животне средине у складу са својим потребама и специфичностима, да висину накнаде, начин плаћања, као и олакшице за одређене категорије обвезника плаћања, прописује јединица локалне самоуправе, и да се средства прикупљена преко тих накнада морају наменски искористити у заштити или унапређењу животне средине (члан 87.); да ће се до доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењивати прописи донети на основу Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95) (члан 128.); да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95), осим одредаба којима се уређује заштита ваздуха, заштита природних добара и заштита од буке (члан 129.).

Законом о јавним приходима и јавним расходима ("Службени гласник РС", бр. 76/91, 41/92, 18/93, 22/93, 37/93, 67/93, 45/94, 42/98, 54/99, 22/01, 33/04 и 135/04) прописано је: да се висина јавних прихода утврђује законом, односном актом надлежног органа у складу са законом (члан 8.); да су врсте јавних прихода и локални јавни приходи (члан 9. тачка 3.); да је локални јавни приход, у смислу овог закона, и накнада за заштиту и унапређење животне средине (члан 16. став 1. тачка 6.); те да се елементи система локалних јавних прихода уређују законом (члан 16. став 2.).

Законом о водама ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 67/93, 48/94, 54/96 и 101/05) прописано је: да се овим законом уређује заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљање водама, као добрима од општег интереса, услови и начин обављања водопривредне делатности, организовање и финансирање водопривредне делатности и надзор над спровођењем одредаба овог закона (члан 1. став 1.); да се средства за финансирање водопривредне делатности из члана 82. овог закона обезбеђују из накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода, накнаде за одводњавање, накнаде за наводњавање, накнаде за извађени материјал из водотока и накнаде за коришћење водопривредних објеката и за вршење других услуга, као и из средстава буџета Републике Србије за финансирање послова од општег интереса (члан 99. став 1.); да се накнада за коришћење вода плаћа за коришћење површинских, подземних и минералних вода (члан 99. став 2.); да су средства остварена од накнаде за одводњавање, накнаде за наводњавање и накнаде за коришћење водопривредних објеката и за вршење других услуга приход јавног

водопривредног предузећа (члан 99. став 3.); да се средства остварена од накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока евидентирају на посебном рачуну министарства надлежног за послове водопривреде (члан 99. став 4.); да висину накнаде из става 4. овог члана утврђује Влада (члан 99. став 5.).

Уредбом о висини накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока у 2004. години ("Службени гласник РС", бр. 51/04 и 67/04), која је била на снази у време доношења оспорене Одлуке, било је прописано: да се овом уредбом утврђује висина накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока у складу а са критеријумима утврђеним Законом о водама (члан 1.); да обрачун и задужења обвезника плаћање накнаде из ове уредбе врши Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, односно Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство за обвезнике на територији АП Војводине, као и да су средства остварена од накнада предвиђених овом уредбом, приход буџета Републике Србије, осим средстава остварених од накнада на територији АП Војводине која су приход буџета АП Војводина (члан 12.).

Полазећи од наведених одредаба Устава и закона, произлази да је општина овлашћена да, у оквиру својих права и дужности, утврђује локалне јавне приходе у које спада и накнада за заштиту и унапређење животне средине, а да законом нису ближе уређени елементи овог локалног јавног прихода који би ограничавали јединицу локалне самоуправе у погледу избора критеријума за одређивање обвезника накнаде, односно мерила за утврђивање висине накнаде. Стога је, према оцени Суда, Привремени орган општине Бела Паланка, вршећи овлашћења скупштине општине, оспореном одредбом члана 3. тачка 1. Одлуке прописао плаћање накнаде за заштиту и унапређење животне средине, односно одредио обвезнике те накнаде, висину и начин плаћања, у оквиру Устава и закона.

Наводи предлагача о несагласности одредбе члана 3. тачка 1. Одлуке са одредбама члана 99. Закона о водама и члана 12. Уредбе о висини накнаде за коришћење вода, накнаде за заштиту вода и накнаде за извађени материјал из водотока у 2004. години, према оцени Суда, нису од утицаја на одлучивање у овом предмету, из разлога што наведене одредбе Закона и Уредбе не уређују питања која се односе на овлашћење општине да пропише обвезнике, висину и начин плаћања накнаде за заштиту и унапређење животне средине, већ уређују друге врсте јавних прихода.

На основу члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда IУ-285/2004 ("Службени гласник РС", број 96/2006)
од 28. септембра 2006. године

в) Имовински односи

Скупштина града Београда није имала овлашћење да својим актом уреди начин решавања стамбених потреба лица која, у смислу одредаба Закона о средствима у својини Републике Србије имају статус запослених код корисника средстава у државној својини, јер су та питања већ уређена наведеним Законом и Уредбом о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини, због чега одредбе оспорене Одлуке које уређују ова питања нису у сагласности с Уставом и законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Утврђује се да одредбе члана 4. став 1. тач. 1. до 8. и члана 5. став 1. тач. 1. до 8. Одлуке о условима продаје 2000 социјално непрофитних станова у Београду ("Службени лист града Београда", бр. 7/05 и 25/05), нису у сагласности с Уставом и законом.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости Одлуке о условима продаје 2000 социјално непрофитних станова у Београду ("Службени лист града Београда", бр. 7/05 и 25/05). У иницијативи се наводи да је чланом 4. Одлуке одређен круг лица којима се продају изграђени станови из члана 1. Одлуке, с тим што је, према члану 4. став 1. тач. 2. и 8. Одлуке, лицима која су запослена у управама градских општина Барајево, Гроцка, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Сопот и Сурчин, као и лицима запосленим у јавним предузећима и установама чији су оснивачи те општине, онемогућена куповина социјално непрофитних, изграђених станова. По мишљењу иницијатора, наведене одредбе члана 4. Одлуке, противно Уставу и закону ускраћују могућност решавања стамбених потреба запослених у управама тих градских општина, јер за њих нису издвојена посебна средства за ове намене.

У одговору Скупштине града Београда наводи се да је Статутом града Београда ("Службени лист града Београда", бр. 14/04 и 30/04), одређено које послове врше градске општине Барајево, Гроцка, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Сопот и Сурчин, те да је, у складу са тим, Одлуком о обиму средстава за вршење послова Града и градских општина и утврђивању прихода и примања који припадају Граду, односно градским општинама у 2006. години ("Службени лист града Београда", број 29/05), предвиђено да одређени приходи у целини припадају градским општинама

са тзв. "ширег" подручја Града, док приходи градских општина са тзв. "ужег" подручја Града, припадају граду Београду. Из наведених разлога, а имајући у виду да се изградња станова врши на ужем градском подручју са ограниченим средствима којима располаже Град, доносилац акта овом Одлуком није обухватио запослене у градским општинама са тзв. "ширег" подручја Града. Такође се наводи да се критеријуми и мерила из чл. 11. до 19. Одлуке, односе и на круг лица из члана 4. став 1. тач. 1. до 8. оспорене Одлуке.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио да су оспореном Одлуком утврђени услови, поступак и начин продаје 2000 социјално непрофитних изграђених станова у државној својини, који ће се продавати на основу расписаног конкурса (чл. 1. до 3.); да је утврђен круг лица којима се станови продају и да је опредељен припадајући број станова појединим групама корисника средстава у државној својини (чл. 4. и 5.); да су одређени услови учешћа на конкурс (чл. 6. до 9.); да су одређени основи и мерила за утврђивање реда првенства (чл. 10. до 28.) и да је уређен начин и поступак утврђивања реда првенства и поступак одлучивања по поднетим захтевима (чл. 31. до 38.). Чланом 4. став 1. тач. 1. до 8. Одлуке утврђени су, као "круг лица" којима се изграђени станови продају, запослени у набројаним групама установа, јавних предузећа, државних органа и органа локалне самоуправе, уз искључивање из права учешћа бираних, именованих и постављених лица, као и запослених у управама градских општина Барајево, Гроцка, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Сопот и Сурчин, и запослених у јавним предузећима и установама чији су оснивачи наведене општине. Чланом 5. став 1. тач. 1. до 8. Одлуке утврђен је број стамбених једница које се опредељују појединим групама установа, јавних предузећа, државних органа и органа локалне самоуправе.

Одредбом члана 72. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије прописано је да Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, а чланом 90. став 1. тачка 2. прописано је да Влада доноси уредбе, одлуке и друге акте за извршавање закона. Одредбама члана 119. Устава утврђено је: да закон, статут аутономне покрајине, други пропис или општи акт мора бити сагласан с Уставом; да пропис и други општи акт републичког органа мора бити сагласан са законом, и да сваки други пропис и општи акт мора бити сагласан са законом и осталим републичким прописима.

Одредбама члана 9. Закона о средствима у својини Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 3/96, 54/96, 32/97, 44/99 и 101/05) утврђено је, између осталог, да се стамбене зграде и станови у државној својини дају на коришћење запосленим, изабраним и постављеним лицима у органима, јавним службама и другим организацијама из члана 1. тачка 2) овог закона, и другим лицима утврђеним законом, по основу закупа на неодређено или одређено време, и да Влада Републике Србије прописује начин и критеријуме давања стамбених зграда и станова у закуп.

У циљу извршавања закона, а на основу овлашћења из чл. 9. и 29. Закона о средствима у својини Републике Србије, Влада Републике Србије донела је Уредбу о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС" бр. 41/2002, 76/2002, 125/2003 и 88/2004), којом се

уређују услови и начин решавања стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица у државним органима и организацијама, органима и организацијама јединица територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавним службама (јавна предузећа и установе) и другим организацијама чији је оснивач Република Србија, односно територијална јединица (у даљем тексту: корисник државних средстава), основи и мерила за утврђивање реда првенства, утврђивање реда првенства, поступак и органи одлучивања и друга питања од значаја за решавање стамбених потреба наведених лица. Уредба се примењује на све кориснике државних средстава, па и на оне на које се односи оспорена Одлука, јер се, према одредбама чл. 61. и 62. Уредбе, поступак решавања стамбених потреба спроводи по одредбама Уредбе, чијим даном ступања на снагу престају да важе дотадашњи прописи и општи акти по којима су решаване стамбене потребе код корисника средстава у државној својини. Оцењујући уставност и законитост наведене Уредбе, Уставни суд је иначе, Одлуком ИУ-146/2002 од 13. јула 2006. године ("Службени гласник РС", број 68/06), утврдио да одредбе члана 6. став 1. тачка 1), чл. 33. до 42. и члан 50. Уредбе, нису у сагласности с Уставом и законом, јер је њиховим доношењем Влада прекорачила своја овлашћења тако што је предвидела и уредила давање кредита као вид решавања стамбених потреба запослених и других лица код корисника средстава у државној својини.

Из наведених одредаба Закона о средствима у својини Републике Србије следи да овлашћење за прописивање начина и критеријума давања стамбених зграда и станова на коришћење по основу закупа запосленим, изабраним и постављеним лицима у органима, јавним службама и другим организацијама из члана 1. тачка 2) овог закона има само Влада, што је Влада и учинила доношењем наведене Уредбе, те стога Законом одређени корисници средстава у државној својини немају овлашћење да самостално уреде ове односе својим актом, већ су у обавези да примене Уредбу којом је то на јединствен начин регулисано.

Будући да Скупштина града Београда није имала овлашћење да својим актом уреди начин решавања стамбених потреба лица која, у смислу наведених одредаба Закона имају статус запослених код корисника средстава у државној својини, јер су та питања већ уређена Законом и Уредбом, а да по овом правном питању Уставни суд Србије има заузет став, то је, сагласно члану 23. став 2. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Суд утврдио да одредбе члана 4. став 1. тач. 1. до 8. и члана 5. став 1. тач. 1. до 8. оспорене Одлуке нису у сагласности с Уставом и законом.

Сагласно изложеном, Суд је, на основу члана 46. тач. 1) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе Одлуке наведене у изреци престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Одлука Уставног суда ИУ-429/2005 ("Службени гласник РС", број 109/2006)
од 28. септембра 2006. године

**4. ОПШТИ АКТИ ПРЕДУЗЕЋА, ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА
И ДРУГИХ ОРГАНИЗАЦИЈА**

а) Предузећа и установе

Прописивање оспорене одредбе Статута према којој директор доноси општи акт којим се у Институту утврђују радна места, врста и степен стручне спреме и други услови за рад на одређеном радном месту, у складу је са законом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

Одбија се предлог за утврђивање незаконитости одредбе члана 90. тачка 5. Статута Института за кукуруз "Земун поље" д.п. Београд-Земун, број 1760, од 19. јуна 1997. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пред Уставним судом покренут је поступак за утврђивање незаконитости одредбе члана 90. тачка 5. Статута наведеног у изреци. У предлогу се наводи да оспорена одредба Статута није у складу са законом, из разлога што је, сагласно одредби члана 62. Закона о предузећима, доношење општих аката у искључивој надлежности управног одбора предузећа, па директор не може бити овлашћен за доношење општих аката.

Доносилац акта у одговору наводи да је Скупштина Института за кукуруз "Земун поље", одредбом члана 90. тачка 5. Статута, овластила генералног директора Института да доноси правилник којим се у Институту утврђују радна места, врста и степен стручне спреме и други услови за рад на одређеном радном месту, те да сагласно одредби члана 62. Закона о предузећима, управни одбор није надлежан за доношење наведеног акта.

У поступку пред Уставним судом утврђено је да је одредбом члана 90. тачка 5. Статута Института за кукуруз "Земун поље" д.п. Београд-Земун, број 1760, од 19. јуна 1997. године, прописано да директор доноси општи акт којим се у Институту утврђују радна места, врста и степен стручне спреме и други услови за рад на одређеном радном месту.

Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 и 61/05) прописано је да се правилником о организацији и систематизацији послова утврђују организациони делови код послодавца, врста послова, врста и степен стручне спреме и други посебни услови за рад на тим пословима (члан 24. став 3.), као и да правилник доноси директор, односно предузетник (члан 24. став 4.). Имајући у виду наведене законске одредбе, Уставни суд је оценио да је одредба члана 90. тачка 5. Статута, којом је прописано да директор доноси општи акт којим се у Институту утврђују радна места, врста и степен стручне спреме и други услови за рад на одређеном радном месту, у

складу са законом, те је стога одбио предлог за утврђивање незаконитости оспорене одредбе Статута.

У погледу навода предлагача о несагласности оспорене одредбе Статута са чланом 62. Закона о предузећима, у поступку је утврђено да је Закон о предузећима ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96, 33/96, 29/97, 59/98, 74/99, 9/01 и 36/02), осим чл. 392. до 399. и чл. 400а, 400б, 400в и 421а, престао да важи ступањем на снагу Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", број 125/04). С обзиром на то да је наведени закон престао да важи, а да Уставни суд одлучује о сагласности општих аката само у односу на важеће законе и републичке прописе, као и да је питање овлашћења директора за доношење правилника о организацији и систематизацији послова уређено Законом о раду, Уставни суд је оценио да ови наводи предлагача нису од утицаја на одлучивање о законитости оспорене одредбе Статута.

На основу члана 46. тачка 9) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је одлучио као у изреци.

Одлука Уставног суда IУ-236/2004 ("Службени гласник РС", број 96/2006)
од 14. септембра 2006. године

Имајући у виду да оспорене одредбе Одлуке не садрже измену материјално-правне садржине одредаба Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије, о чијој је уставности и законитости Уставни суд већ одлучивао, већ само утврђују нове износе коефицијената за обрачун цене електричне енергије, чија оцена не спада у домен контроле уставности и законитости овог прописа, Уставни суд је оценио да из нових навода и поднетих доказа у иницијативи, не произлази да има основа за поновно одлучивање, па је стога одбацио захтев за оцењивање уставности и законитости одредаба оспорене Одлуке.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Одбацује се захтев за оцењивање уставности и законитости одредаба члана 1. тач. 4.1) и 4.2.) Одлуке о изменама Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије ("Службени гласник РС", број 56/05).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднета је иницијатива за оцену уставности и законитости одредаба Одлуке наведене у изреци. У иницијативи се наводи да

је оспореном Одлуком неуставно и незаконито у цену електричне енергије, урачунат и фиксни део у месечном износу, без обзира да ли корисник електричну енергију троши или не. Електрична енергија је роба као и свака друга роба, која треба да има само "једну" економску цену.

У одговору Јавног предузећа "Електропривреда Србије", поред осталог, наводи се да је одредбама чл. 37. и 39. Закона о електропривреди ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 69/94 и 44/95), који је важио у време доношења оспорене Одлуке, утврђено овлашћење Управног одбора Јавног предузећа "Електропривреда Србије", да уз сагласност Владе, доноси Одлуку о тарифном систему за продају електричне енергије и да је Законом о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса ("Службени гласник РС", бр. 25/2000, 25/2002 и 107/2005) прописано да Влада, ради обезбеђивања заштите општег интереса у јавном предузећу, даје сагласност на тарифу (одлуку о ценама, тарифни систем и др.). У одговору се истиче и то да је оспореном Одлуком измењена Одлука о тарифном систему за продају електричне енергије из 2001. године, у делу којим се утврђују релативни односи за обрачунску снагу и утрошену активну и реактивну енергију, те да оспорена измена тарифе представља искључиво промену обрачунског односа идентичних тарифних елемената којима се са енергетског и економског становишта обезбеђује реалнији однос у цени електричне енергије за категорије потрошње које су утврђене Одлуком о тарифном систему за продају електричне енергије.

У спроведеном поступку Уставни суд је утврдио је следеће:

Управни одбор Јавног предузећа "Електропривреда Србије", на основу члана 17. став 1. тачка 13. Закона о електропривреди ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 53/93, 67/93, 69/94 и 44/95), на седници од 29. јуна 2005. године, донео је Одлуку о изменама Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије ("Службени гласник РС", број 56/05), а Влада је, на основу члана 27. став 1. тачка 3. Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса донела Одлуку о давању сагласности на ту одлуку. Оспореним одредбама члана 1. тач. 4.1) и 4.2.) Одлуке о изменама Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије измењене су одредбе члана 26. став 1. тач. 4.1) и 4.2.) Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 58/01, 61/01, 18/02, 37/02, 65/03, 73/04 и 98/04) и то бројчани износи коефицијената којима се у оквиру категорије "широка потрошња" утврђује релативни однос тарифних ставова за утрошену активну и реактивну енергију и за обрачунску снагу за групу потрошача са уграђеним уређајем за ограничавање снаге - струје, и групу потрошача без уграђеног уређаја за ограничавање снаге - струје.

У спроведеном поступку утврђено је да је Уставни суд, у раније вођеном поступку који је окончан Одлуком IY-85/2002 од 15. маја 2003. године ("Службени гласник РС", број 61/2003), оцењујући одредбе члана 9. Одлуке о изменама и допунама Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије ("Службени гласник РС", број 37/2002) одлучивао о уставности и законитости одредаба члана 26. став 1. тач. 4.1) и 4.2.) Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије ("Службени гласник РС", бр. 24/01, 58/01, 61/01 и 18/02). У том поступку Уставни суд је, полазећи од

одредаба члана 57. став 1., члана 65., члана 71. став 2. и члана 72. став 1. тач. 4. и 7. Устава Републике Србије и чл. 17. и 37. Закона о електропривреди, оценио да су одредбе члана 26. став 1. тач. 4.1) и 4.2.) Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије донете у границама уставних и законских овлашћења. Уређивање релативног односа тарифних ставова за утрошену активну и реактивну енергију и за обрачунску снагу за одређене групе потрошача, не садржи повреду наведених одредаба Устава, и засновано је на одредбама Закона о електропривреди ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 53/93, 57/93, 48/94, 69/94 и 44/95) које прописују да Управни одбор Јавног предузећа "Електропривреда Србије", уз сагласност Владе, доноси Одлуку о тарифном систему за продају електричне енергије (члан 17.), а да се Тарифним системом за продају електричне енергије утврђује нарочито: категорија потрошње, односно потрошача за које се одређују тарифни ставови, начела и критеријуми за одређивање тарифних ставова и начин утврђивања обрачунских елемената на које се примењују тарифни ставови (члан 37.). Уставни суд је при том изразио став да није надлежан за оцену износа коефицијената, којима се изражавају релативни односи између прописаних тарифних ставова за поједине обрачунске елементе у које спада и обрачунска снага.

Имајући у виду да оспорене одредбе Одлуке не садрже измену материјално-правне садржине одредаба члана 26. став 1. тач. 4.1.) и 4.2.) Одлуке о тарифном систему за продају електричне енергије, о чијој је уставности и законитости Уставни суд већ одлучивао, већ само утврђују нове износе коефицијената чија оцена не спада у домен контроле уставности и законитости овог прописа, Уставни суд је оценио да из нових навода, разлога и поднетих доказа у иницијативи, не произлази да има основа за поновно одлучивање, те је стога одбацио захтев за оцењивање уставности и законитости одредаба Одлуке из изреке.

На основу члана 47. тачка б) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда IУ-1/2006
од 21. септембра 2006.

б) Радни односи

С обзиром на то да су у току поступка пред Уставним судом престали да важе закон који је представљао правни основ за доношење оспореног Правилника као и оспорени Правилник, престале су процесне претпоставке за вођење поступка и стекли су се услови за обуставу поступка за утврђивање незаконитости оспореног Правилника.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

Обуштава се поступак за утврђивање незаконитости Правилника о раду Корпорације "Север" Суботица из Суботице, од 11. јуна 2004. године.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду поднет је предлог за оцену законитости Правилника наведеног у изреци. Предлагач сматра да је оспорени Правилник, супротно Закону о раду ("Службени гласник РС", број 70/01), донео председник Корпорације "Север", с обзиром на то да у Корпорацији постоје и делују два репрезентативна синдиката.

У одговору председника Север холдинг Интернационал а.д. Суботица се истиче: да је председник Корпорације отказао Појединачни колективни уговор у Корпорацији "Север" Суботица од 14. фебруара 1996. године, сагласно члану 153. став 2. Закона о раду ("Службени гласник РС", број 70/01), а у циљу израде новог појединачног колективног уговора у складу са наведеним законом; да је послодавац утврдио репрезентативност оба синдиката, која делују у Корпорацији и са представницима репрезентативних синдиката образовао одбор за преговоре у циљу доношења новог појединачног колективног уговора; да су након преговора који су трајали дуже од две године, остала неусаглашена два питања, и то исплата топлог оброка запосленима и висина путних трошкова; да је, имајући у виду да се на основу члана 152. став 4. Закона о раду у случају отказа колективни уговор примењује најдуже 6 месеци од дана подношења отказа, а да према ставу 5. истог члана Закона, истеком наведеног рока појединачни колективни уговор престаје да важи, донет оспорени Правилник, у складу са чланом 3. Закона о раду, као и да су, након доношења оспореног Правилника, настављени преговори за доношење појединачног колективног уговора.

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио да је оспорени Правилник престао да важи ступањем на снагу Појединачног колективног уговора АТБ-Север холдинг Интернационал а.д. од 11. марта 2005. године, дана 22. марта 2005. године.

Оспорени Правилник донет у време важења Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), који је престао да важи 23. марта 2005. године, ступањем на снагу Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05).

С обзиром на то да су у току поступка пред Уставним судом престали да важе Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01), који је представљао правни основ за доношење оспореног Правилника као и оспорени Правилник, Суд је оценио да су престале процесне претпоставке за вођење поступка, те да су се стекли услови из члана 25. тачка 2) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука

("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), да Суд обустави поступак за утврђивање незаконитости оспореног Правилника.

На основу изнетог и члана 47. тачка 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је донео Решење као у изреци.

Решење Уставног суда IY-303/2004
од 14. септембра 2006. године

в) Стамбени односи

Носилац права располагања је законом овлашћен да одреди појам стамбене ситуације лица без стана као у оспореној одредби Правилника, чиме није повређен уставни принцип правне једнакости грађана, јер се оспорена одредба односи на све запослене у истим правним ситуацијама. Доносилац оспореног Правилника је предузеће у друштвеној својини, на које се не односи Уредба о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/02...68/06), а Уставни суд није надлежан да одлучује о евентуалним неправилностима у примени одредаба оспореног акта.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 18. Правилника о решавању стамбених потреба Индустије машина и компонената "14. октобар" а.д. Крушевац, од 19. марта 2002. године.

2. Одбацује се захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредбе члана 18. Правилника из тачке 1.

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 18. Правилника наведеног у изреци. Подносилац иницијативе сматра да одредба члана 18. Правилника није у складу са Законом о становању и Уредбом о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и

запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/2002 и 76/2002), јер се при уређивању стамбене ситуације као критеријума за решавање стамбених потреба запослених, у категорији лица без стана не прави разлика између радника који станују у конфорним становима на основу решења о привременом становању и подстанара који станују у неусловним објектима. Због таквог одређивања стамбене ситуације лица без стана, у примени оспорене одредбе су честе неправилности и злоупотребе. Имајући у виду изложено, иницијатор је предложио да Уставни суд до доношења коначне одлуке одреди меру обуставе извршења појединачних аката донетих на основу члана 18. Правилника.

У одговору Уставном суду, доносилац оспореног Правилника истиче да је чланом 16. Правилника предвиђено пет мерила за утврђивање реда првенства по основу којих се врши бодовање, а једно од тих мерила је стамбена ситуација, да је конкретан број бодова за ово мерило предвиђен чланом 17. Правилника, док члан 18. ближе регулише и објашњава тачку 1. члана 17. Правилника. Одредба члана 18. Правилника даје формулацију "лица без стана" а заснива се на правном основу коришћења стана, па се, по мишљењу доносиоца, оспорена одредба не може сматрати неуставном и незаконитом.

У спроведеном поступку пред Уставним судом утврђено је да је оспореном одредбом Правилника прописано "да је запослено лице без стана: ако оно или чланови његовог породичног домаћинства немају никакав стан или породичну стамбену зграду, нити су стекли станарско право или право трајног закупа на неком стану у седишту Предузећа, односно у седишту организационог дела у коме ради или у месту у коме може редовно да долази на посао и одлази са посла јавним провозом; ако станује у бесправно саграђеној породичној стамбеној згради, односно у стану за који је донето решење о рушењу; ако станује у службеном стану."

Чланом 27. став 3. Закона о становању ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 76/92, 84/92, 33/93, 67/93, 46/94, 47/94, 48/94, 44/95, 49/95, 16/97, 46/98, 26/01 и 101/05) прописано је да носилац права располагања својим општим актом уређује услове, критеријуме и поступак давања зајмова, а чланом 47. став 2. Закона прописано је да предузећа и установе могу, у складу са својим општим актом о решавању стамбених потреба, да дају станове у закуп запосленим лицима. Из наведених законских одредаба произлази да законом нису уређени начин, услови и поступак за доделу станова у закуп и давање стамбених зајмова на начин који би ограничавао доносиоца акта у погледу избора и вредновања критеријума и мерила за одређивање реда првенства. Стога је, по оцени Уставног суда, доносилац општег акта овлашћен да, уз поштовање Уставом и законом утврђених принципа, самостално уређује услове, критеријуме, мерила и поступак за решавање стамбених потреба запослених у складу са њиховим потребама и својим могућностима, али је обавезан да их објективизира, ради обезбеђивања једнакости у њиховој примени.

Уставни суд је оценио да је носилац права располагања био овлашћен да одреди појам стамбене ситуације лица без стана као у одредби оспореног члана 18. Правилника и да при том није повређен уставни принцип правне једнакости грађана из члана 13. Устава јер се оспорена

одредба односи на све запослене у истим правним ситуацијама. Индустрија мотора и компонената "14. октобар" а.д. Крушевац је предузеће у друштвеној својини и стога се на њега не односи Уредба о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини ("Службени гласник РС", бр. 41/02, 76/02, 125/03, 88/04 и 68/06). На изложеноу оцену уставности и законитости одредбе члана 18. Правилника нису од утицаја евентуалне неправилности или злоупотребе у примени, на које се указује у иницијативи.

Суд је одбацио захтев за обуставу извршења појединачног акта или радње која је предузета на основу оспорене одредбе Правилника, сагласно члану 42. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), с обзиром да је донео коначну одлуку.

На основу изложеног и члана 47. тач. 2) и 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је решио као у изреци.

Решење Уставног суда IУ-5/2006
од 28. септембра 2006. године

г) Адвокатске коморе

Уставом и Законом о адвокатури није дато овлашћење адвокатској комори у саставу Адвокатске коморе Србије да самостално утврђује трошкове уписа у именик адвоката у износу већем од законом прописаног, нити овлашћење да уводи друге материјалне обавезе у вези са уписом у именик адвоката, те стога делови одредаба чл. 28. и 72. Статута Адвокатске коморе Чачак којима је прописано да Управни одбор Коморе одлучује о висини уписнине у Именик адвоката и адвокатских приправника и да висину уписнине одређује Управни одбор Коморе, нису у сагласности с Уставом и законом. С обзиром да нема уставног ни законског основа по коме би орган адвокатске коморе утврђивао трошкове уписа у именик адвоката, то ни Одлука Управног одбора Адвокатске коморе Чачак, у делу који гласи: "да висина уписнине за будуће захтеве за упис у Именик адвоката износи 120.000,00 динара," није сагласна с Уставом и законом.

Такође, одредба оспореног члана 83. Статута, према којој Статут ступа на снагу даном усвајања од стране Скупштине Адвокатске коморе у Чачку, дакле независно од објављивања, није сагласна с Уставом, односно са чланом 120. Устава, који прописује да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог

дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу.

Како је Законом о адвокатури прописано да адвокат стиче право бављења адвокатуром уписом у именик адвоката и полагањем заклетве и да подносилац захтева за упис у именик адвоката сноси трошкове уписа чију висину утврђује адвокатска комора републике, највише до износа три просечне нето месечне зараде у републици остварене у месецу који претходи подношењу захтева за упис, према званичним подацима републичког органа надлежног за послове статистике, то одредба члана 80. Статута Адвокатске коморе Србије не садржи повреду Устава и закона, јер се захтев за уплату трошкова пре уписа у именик адвоката не може сматрати неовлашћено, већ законом прописаним условом.

Уставни суд је донео:

О Д Л У К У

1. Утврђује се да одредбе члана 28. тачка 14. у делу који гласи: "о висини уписнине у Именик адвоката и адвокатских приправника и", члана 72. став 3. у делу који гласи: "и уписнине" и члана 83. Статута Адвокатске коморе Чачак, од 13. новембра 1999. године, нису у сагласности с Уставом и законом.

2. Утврђује се да Одлука Управног одбора Адвокатске коморе Чачак, број 1068/04, у делу који гласи: "да висина уписнине за будуће захтеве за упис у Именик адвоката износи 120.000,00 динара," није у сагласности с Уставом и законом.

3. Не прихвата се иницијатива за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости одредбе члана 80. Статута Адвокатске коморе Србије ("Службени гласник РС", бр. 43/99, 65/01, 41/02 и 64/04).

О б р а з л о ж е њ е

Уставном суду Републике Србије поднета је иницијатива за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости одредаба члана 80. Статута Адвокатске коморе Србије, члана 83. Статута Адвокатске коморе Чачак и Одлуке Управног одбора Адвокатске коморе Чачак, наведене у изреци. Одредбу члана 80. Статута Адвокатске коморе Србије која утврђује да је пре уписа у именик адвоката подносилац захтева дужан да уплати трошкове уписа одређене одлуком Управног одбора Коморе и приложи потврду да није у радном односу, иницијатор оспорава тврдњом да наведена одредба Статута, противно одредби члана 4. став 1. Закона о адвокатури, даје овлашћење адвокатским коморама да својим актима утврђују нове, односно мењају законом прописане услове за упис у именик адвоката. Оспоравајући одредбу члана 83. Статута Адвокатске коморе Чачак, којом је прописано да

Статут ступа на снагу даном усвајања од стране Скупштине Адвокатске коморе Чачак, иницијатор наводи да је супротна члану 120. Устава, док Одлуку Управног одбора Адвокатске коморе Чачак, оспорава у делу којим се утврђује: "да висина уписине за будуће захтеве за упис у Именик адвоката износи 120.000,00 динара", сматрајући да је та одредба несагласна са одредбом члана 6. Закона о адвокатури. Иницијатор наводи да оспорени акти Адвокатске коморе Чачак нису објављени на прописани начин.

Адвокатска комора Србије је, у одговору, с позивом на одредбу члана 6. Закона о адвокатури и одредбе сопственог Статута, навела да је та комора овлашћена да преко свог Управног одбора утврђује висину трошкова уписа у именик адвоката, те да оспореном одредбом члана 80. Статута нису повређене одредбе Закона о адвокатури, нити је дато право адвокатској комори да трошкове уписа пропише ван законских оквира.

Адвокатска комора Чачак је, с позивом на чл. 56. и 57. Закона о адвокатури, у одговору истакла, поред осталог: да Закон овлашћује адвокатску комору Републике да утврди висину трошкова уписа; да је Статутом Адвокатске коморе Србије одређено да трошкове уписа одређује Управни одбор Коморе; да су у складу са Статутом Адвокатске коморе Чачак трошкови уписа одређени тако што је прихваћено законско решење од три просечне месечне зараде у Републици остварене у месецу који претходи подношењу захтева за упис, а одређено је и то да се поред ових плаћају и трошкови одржавања седнице Управног одбора на којој се одлучује о упису кандидата. У одговору се изражава став да иако Законом нису изричито прописани други трошкови које комора има у вези са уписом, њихово утврђивање актима коморе није у супротности са одредбама Закона о адвокатури и Статута Адвокатске коморе Србије из којих произлази да адвокатске коморе саме обезбеђују средства за своје функционисање.

У погледу уставности и законитости одредби оспорених аката, Уставни суд је утврдио:

Устав Републике Србије утврђује: да се слобода и права остварују, а дужности испуњавају на основу Устава, осим кад је Уставом предвиђено да се услови за остваривање појединих слобода и права утврђују законом; да се законом може прописати начин остваривања појединих слобода и права кад је то неопходно за њихово остваривање (члан 12. ст. 1. и 2.); да свако има право на рад; да се јемчи слобода рада, слободан избор занимања и запослења и да је свакоме, под једнаким условима, доступно радно место и функција (члан 35. ст. 1. и 2.); да је свако дужан да плаћа порезе и друге дажбине утврђене законом (члан 52.); да Република Србија уређује и обезбеђује правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора (члан 72. став 1. тачка 4.); да се одређена управна овлашћења законом могу поверити предузећима и другим организацијама (члан 94. став 6.).

Законом о адвокатури ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98, 26/98, 69/2000, 11/2002, 72/2002), утврђено је: да адвокат стиче право бављења адвокатуром уписом у именик адвоката и полагањем заклетве (члан 3.); да право уписа у именик адвоката има лице које испуњава услове прописане тим законом (члан 4.); да подносилац захтева за упис у именик адвоката сноси трошкове уписа чију висину утврђује адвокатска комора републике, и

то највише до износа три просечне нето месечне зараде у републици остварене у месецу који претходи подношењу захтева за упис, према званичним подацима републичког органа надлежног за послове статистике (члан 6.); да Адвокатска комора Србије, у оквиру вршења поверених јавних овлашћења, поред осталог одлучује о захтеву за упис у именик адвоката, као и да своју унутрашњу организацију и рад уређује статутом и другим општим актима, с тим што се статутом нарочито уређују начин вршења јавних овлашћења, унутрашња организација и рад коморе и њених органа (члан 56. и члан 57. став 1.).

Одредбом оспореног члана 80. Статута Адвокатске коморе Србије утврђено је да је пре уписа у именик адвоката подносилац захтева дужан да уплати трошкове уписа одређене одлуком Управног одбора Коморе и приложи потврду да није у радном односу.

Полазећи од тога да је чланом 3. Закона о адвокатури прописано да адвокат стиче право бављења адвокатуром уписом у именик адвоката и полагањем заклетве, а да је чланом 6. Закона прописано да подносилац захтева за упис у именик адвоката сноси трошкове уписа чију висину утврђује адвокатска комора републике, и то највише до износа три просечне нето месечне зараде у републици остварене у месецу који претходи подношењу захтева за упис, према званичним подацима републичког органа надлежног за послове статистике, Уставни суд је оценио да је одредба члана 80. Статута Адвокатске коморе Србије на закону заснована и да не садржи незаконитост на коју иницијатор указује. Наиме, захтев за уплату трошкова пре уписа у именик адвоката не може се сматрати неовлашћено прописаним условом, пошто те трошкове и према одредби члана 6. Закона о адвокатури сноси подносилац захтева за упис у именик адвоката. Имајући у виду наведено, по оцени Уставног суда, одредба члана 80. Статута Адвокатске коморе Србије не садржи повреду Устава и закона.

У поступку оцене уставности и законитости одредаба Статута Адвокатске коморе Чачак и Одлуке Управног одбора те коморе, Уставни суд је утврдио и то да је Статутом Адвокатске коморе Србије ("Службени гласник РС", бр. 43/99, 65/01, 41/02 и 64/04), прописано: да Адвокатска комора Србије врши јавна овлашћења непосредно преко својих органа и преко органа адвокатских комора у свом саставу (члан 71.); да Адвокатска комора Србије у другом степену и адвокатске коморе у њеном саставу у првом степену врше јавно овлашћење кад одлучују о захтеву за упис у именик адвоката (члан 72. став 1. тачка 1.); да висину трошкова уписа у именик адвоката утврђује Управни одбор Коморе, а да се трошкови уплаћују адвокатској комори која у првом степену одлучује о захтеву за упис у именик адвоката (члан 138.).

Одредбама оспореног Статута адвокатске Коморе Чачак прописано је, поред осталог: да Управни одбор Коморе одлучује о висини уписнине у Именик адвоката и адвокатских приправника и о висини чланарине (члан 28. тачка 14.); да се упис у Именик адвоката врши под условима прописаним Статутом адвокатске Коморе Србије и по поступку предвиђеним овим Статутом (члан 51.), да висину чланарине и уписнине одређује Управни одбор Коморе, као и висину накнаде за пресељење

адвокатске канцеларије (члан 72. став 3.); да Статут ступа на снагу даном усвајања од стране Скупштине Адвокатске коморе у Чачку (члан 83.).

Оспореном Одлуком Управног одбора адвокатске Коморе Чачак, у делу који се оспорава, предвиђено је, "да висина уписнине за будуће захтеве за упис у Именик адвоката износи 120.000,00 динара,".

Уставни суд је утврдио да из наведених одредаба Устава и Закона о адвокатури не произлази овлашћење адвокатске коморе у саставу Адвокатске коморе Србије да самостално утврђује трошкове уписа у именик адвоката у износу већем од законом прописаног, нити овлашћење да уводи друге материјалне обавезе у вези са уписом у именик адвоката. Из тих разлога, а пошто је у спроведеном поступку утврдио да је у члану 28. тачка 14. Статута Адвокатске коморе Чачак прописано да Управни одбор коморе одлучује о висини уписнине у Именик адвоката и адвокатских приправника, а у члану 72. став 3. Статута, да висину уписнине одређује Управни одбор Коморе, Уставни суд је поступајући у смислу одредаба члана 23. став 2. и члана 24. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), по сопственој иницијативи проширио поступак оцене на одредбе члана 28. тачка 14. у делу који гласи: "о висини уписнине у Именик адвоката и адвокатских приправника и" као и члана 72. став 3., у делу који гласи: "и уписнине" Статута Адвокатске коморе Чачак и утврдио њихову несагласност с Уставом и законом.

У погледу одредбе оспореног члана 83. Статута, према којој Статут ступа на снагу даном усвајања од стране Скупштине Адвокатске коморе у Чачку, Уставни суд је оценио да је несагласна са чланом 120. Устава, који прописује да закон, други пропис или општи акт ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања, осим ако, из нарочито оправданих разлога, није предвиђено да раније ступи на снагу. С обзиром да одредба члана 83. Статута утврђује ступање на снагу Статута независно од објављивања, Суд је оценио да та одредба није сагласна с Уставом.

Полазећи од разлога изложених при оцени наведених одредаба чл. 28. и 72. Статута Адвокатске коморе Чачак, на којима темељи оцену да нема уставног ни законског основа по коме би орган адвокатске коморе утврђивао трошкове уписа у именик адвоката, Уставни суд је оценио да ни Одлука Управног одбора Адвокатске коморе Чачак, у делу који гласи: "да висина уписнине за будуће захтеве за упис у Именик адвоката износи 120.000,00 динара," није сагласна с Уставом и законом.

На основу изложеног и одредаба члана 46. тач. 1) и 3) и члана 47. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава, одредбе Статута Адвокатске коморе Чачак из тачке 1. изреке и Одлуке Управног одбора Адвокатске коморе Чачак из тачке 2. изреке, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

5. РЕШЕЊА О ПОКРЕТАЊУ ПОСТУКА

Закон о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 24/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94)

- члан 8.

Уставни суд је донео:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Покреће се поступак за оцењивање уставности члана 8. Закона о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 24/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94).
2. Решење о покретању поступка из тачке 1., доставља се на одговор Народној скупштини Републике Србије.
3. Рок за давање одговора је 30 дана од дана пријема Решења.

О б р а з л о ж е њ е

Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", бр. 1/03), уступио је Уставном суду Републике Србије иницијативу за оцену уставности одредаба члана 8, члана 23. став 1. тачка 1, члана 24. став 1. тачка 1. и члана 25. Закона о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник СРС", бр. 20/77, 2/85, 6/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94). По мишљењу иницијатора, решења садржана у наведеним одредбама Закона у којима је предвиђена заштита народноослободилачке борбе Југославије а која се изједначају са партизанским покретом, социјализмом и самоуправљањем, нису у сагласности с Уставом. Иницијатор налази да је "партизански покрет као ослободилачки покрет, који се од других покрета разликовао по идеологији на којој је заснован, стављен у привилегован положај у односу на друге идеологије, а социјализам и самоуправљање као политичка опција су такође стављени у привилегован положај у односу на друге политичке опције без чије слободе изражавања, политичка права човека и грађанина не могу егзистирати".

Одредбама оспореног члана 8. Закона утврђена је забрана подизања споменика и других гробних знакова којима се на непосредан или посредан начин означава припадност погинулог, односно умрлог лица непријатељским покретима упереним против народно-ослободилачке борбе Југославије, односно на други начин означава његово учешће уперено против те борбе, или се означава његова непријатељска делатност против друштвеног уређења и безбедности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, (став 1.); забрањено је на споменике или друге гробне знакове

стављати податке, натписе, фотографије и друге знакове (симболе) којима се на непосредан или посредан начин означава припадност погинулог, односно умрлог лица непријатељским покретима упереним против народно-ослободилачке борбе Југославије, односно на други начин означава његово учешће против те борбе, или се означава његова непријатељска делатност против друштвеног уређења и безбедности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (став 2.); забрањено је подизање споменика и других гробних знакова, односно њихово обележавање натписима или другим гробним знаковима у случајевима кад они имају антисоцијалистички и непријатељски садржај, или се њима на други начин повређују патриотска осећања или идејно-политичко и самоуправно опредељење радних људи и грађана, народа и народности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (став 3.); забрањена је израда обележја и знакова за обележавање гробова и споменика из ст. 1. до 3. овог члана (став 4.). Оспорене одредбе члана 23. став 1. тачка 1. и члана 24. став 1. тачка 1. налазе се у поглављу казних одредаба Закона и прописују прекршајну одговорност за неизвршавање одредаба члана 8. Закона, а одредбе оспореног члана 25. Закона уређују прелазни режим, тако што утврђују рокове и начин поступања надлежног органа у спровођењу одредаба члана 8. ст. 1. до 3. Закона.

Према Уставу Републике Србије, Република Србија је демократска држава свих грађана који у њој живе, заснована на слободама и правима човека и грађанина, на владавини права и на социјалној правди (члан 1.); Уставом се јамче и признају лична, политичка, национална, економска, културна и друга права човека и грађанина (члан 3. став 2.); грађани су једнаки у правима и дужностима и имају једнаку заштиту пред државним и другим органима без обзира на расу, пол, рођење, језик, националну припадност, вероисповест, политичко или друго уверење, образовање, социјално порекло, имовно стање или које лично својство (члан 13.); јамчи се слобода политичког, синдикалног и другог организовања и деловања без одобрења, уз упис у регистар код надлежног органа, а забрањено је деловање које има за циљ насилно мењање Уставом утврђеног поретка, нарушавање територијалне целокупности и независности Републике Србије, кршење Уставом зајамчених слобода и права човека и грађанина, изазивање и подстицање националне, расне и верске нетрпељивости и мржње (члан 44.); закон, статут аутономне покрајине, други пропис или општи акт мора бити сагласан с Уставом (члан 119. став 1.).

Имајући у виду да одредбе оспореног члана 8. Закона у материјално-правном смислу нису усаглашаване с Уставом Републике Србије, Суд је оценио да, сагласно члану 23. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) има основа за покретање поступка за оцену уставности члана 8. Закона, а да од исхода тог поступка зависи и оцена уставности осталих оспорених одредаба Закона о сахрањивању и гробљима, с обзиром да је њихова садржина у неодвојивој правној и логичкој вези са чланом 8. Закона.

Сходно изложеном, Суд је на основу члана 47. тачка 1) и члана 64. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, решио као у изреци.

Решење Уставног суда IУ-53/2006
од 28. септембра 2006. године

6. ОСТАЛИ АКТИ

а) Није општи правни акт

Оспорена Одлука није општи правни акт о чијој уставности је Уставни суд надлежан да одлучује, јер не уређује односе у области урбанистичког планирања у материјално-правном смислу, већ представља спроведбени акт који садржи списак по називу урбанистичких планова, донетих на основу ранијих прописа, који задржавају правну снагу по ступању на снагу Закону о планирању и изградњи.

Такође, Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан за оцену садржаја урбанистичких решења предвиђених урбанистичким планом, нити за оцену међусобне сагласности општих аката исте правне снаге, у конкретном случају урбанистичких планова – генералног и детаљног.

Обавештавамо вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 21. септембра 2006. године, разматрао више иницијатива за оцену уставности и законитости Одлуке о одређивању урбанистичких планова који у целини или у деловима нису у супротности са Законом о планирању и изградњи ("Службени лист града Београда", број 30/03).

Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Република Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијатива.

Суд је овако одлучио из разлога што оспорена Одлука не представља општи правни акт, већ спроведбени акт који има за циљ да, сагласно Закону о планирању и изградњи, констатује могућност даље примене урбанистичких планова донетих на основу ранијих прописа. Како се Одлуком не уређују односи у области урбанистичког планирања у материјално правном смислу, већ њен садржај чини списак по називу донетих урбанистичких планова који задржавају правну снагу, то Уставни суд, у смислу члана 125. Устава Републике Србије, није надлежан за оцену уставности и законитости оспорене Одлуке.

Указујемо да Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, такође није надлежан за оцену садржаја урбанистичких решења предвиђених урбанистичким планом, нити за оцену сагласности урбанистичког плана са Генералним урбанистичким планом Београда до 2021. године. Наиме, спровођење урбанистичких планова у погледу садржаја плана за конкретне локације, односно њихово преиспитивање, како је утврђено одредбом члана 169. став 3. Закона, врши се појединачним правним актима за које је обезбеђена правна заштита пред судом опште надлежности, а оцена међусобне сагласности општих аката исте правне снаге, у конкретном случају урбанистичких планова (генералног и детаљног), није у надлежности овог Суда.

Закључак Уставног суда ГУ-10/2004
од 21. септембра 2006. године

Оспорени Закључак Владе Републике Србије 05 број 361-222/2006-2, од 23. марта 2006. године, није општи акт у смислу члана 125. Устава Републике Србије, већ појединачни акт којим се уређује одређена правна ситуација, односно права и обавезе појединих субјеката (одређених државних органа) у односу на одређене предмете (одређене непокретности у својини Републике Србије).

С обзиром да је тражена оцена законитости акта за који Уставни суд није надлежан, то је беспредметан захтев за обуставу извршења појединачних аката, односно радњи предузетих на основу оспореног акта Владе.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године, разматрао Вашу иницијативу за покретање поступка за оцењивање законитости Закључка Владе Републике Србије 05 број 361-222/2006-2 од 23. марта 2006. године.

На основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Уставни суд је наведену иницијативу одбацио због ненадлежности, јер је оценио да оспорени акт није општи акт у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда IY-102/2006
од 28. септембра 2006. године

Оспорена Одлука о издавању и основним обележјима новчанице од 1000 динара, по својој правној природи не представља општи правни акт, па стога нема процесних услова за заснивање надлежности овог Суда за одлучивање о уставности и законитости ове одлуке.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године, разматрао иницијативу за покретање поступка за оцењивање уставности и законитости Одлуке о издавању и основним обележјима новчанице од 1000 динара ("Службени гласник РС", број 28/03).

На основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Уставни суд је наведену иницијативу одбацио због

ненадлежности, јер је оценио да оспорени акт није општи акт у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда IY-163/2006
од 28. септембра 2006. године

Оспорено Решење нема значење општег правног акта за чију оцену уставности и законитости је надлежан Уставни суд, јер представља акт којим је Скупштина општине Обреновац, у непосредној примени закона, дала сагласност на цене комуналних производа и услуга које плаћају непосредни корисници, претходно утврђене од стране ЈКП "Обреновац" из Обреновца.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године, на основу члана 125. Устава Републике Србије и члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Закључак о одбацивању иницијативе за оцену уставности и законитости Решења о давању сагласности на цене основних комуналних производа и услуга - воде и канализације, изношења смећа и испоруке топлотне енергије које плаћају непосредни корисници ("Службени лист града Београда", број 5/2005).

Уставни суд је донео наведени Закључак јер је оценио да оспорено Решење не представља општи правни акт за чију оцену уставности и законитости је, сагласно члану 125. Устава, надлежан Уставни суд, већ представља акт којим је Скупштина општине Обреновац, у складу са законом, дала сагласност на цене комуналних производа и комуналних услуга које плаћају непосредни корисници, претходно утврђене од стране ЈКП "Обреновац" из Обреновца.

Закључак Уставног суда IY-314/2005
од 28. септембра 2006. године

Уставни суд није надлежан да одлучује иницијативи, будући да оспорени уговор о увођењу и одржавању кабловског система, по својој правној природи, није општи већ појединачни правни акт.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 14. септембра 2006. године, разматрао иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости уговора о увођењу и одржавању кабловског система број: 1100121 од 27. 12. 2003.

године, који сте закључили са "КДС-НС" а д. из Новог Сада и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим се одбацује иницијатива.

Уставни суд је донео наведени закључак с обзиром на то да према члану 125. Устава Републике Србије није надлежан да одлучује о овој иницијативи, будући да оспорени акт, по својој правној природи, није општи већ појединачни правни акт.

Закључак Уставног суда IY-348/2004
од 14. септембра 2006. године

Анализом садржине оспорених аката, Уставни суд је закључио да се њиховим одредбама не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ да представљају јавни позив послодавца, уз претходну сагласност репрезентативних синдиката, за споразумни раскид радног односа са запосленима, под унапред предвиђеним условима и у одређеном року, дакле не представљају опште правне акте за чију је оцену надлежан Уставни суд.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године, разматрајући иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости Програма за добровољни одлазак запослених који испуњавају услове за пензионисање или ће испунити услове за пензионисање на дан 2. септембра 2008. године, од 10. септембра 2004. године и Програма добровољног одласка запослених, од 10. септембра 2004. године, у Фабрици дувана А.Д. Ниш донео, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Закључак, којим се одбацује поднета иницијатива.

Анализом садржине оспорених програма, Уставни суд је закључио да се њиховим одредбама не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ представљају јавни позив послодавца, уз претходну сагласност репрезентативних синдиката, за споразумни раскид радног односа са запосленима, под унапред предвиђеним условима и у одређеном року, дакле не представљају опште правне акте за чију је оцену надлежан Уставни суд, према члану 125. Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда IY-426/2004
од 28. септембра 2006. године

Уставни суд није надлежан да одлучује о законитости Одлуке о расписивању избора за одборнике скупштина општина, која није општи правни акт у смислу члана 125. Устава.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године, разматрао Ваш предлог за оцену законитости Одлуке о расписивању избора за одборнике скупштина општина Бујановац и Медвеђа и председника општине Прешево ("Службени гласник РС", број 35/06).

На основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), Уставни суд је наведени предлог одбацио због ненадлежности, јер је оценио да оспорени акт није општи акт у смислу члана 125. Устава Републике Србије.

Закључак Уставног суда IУ- 83/2006
од 28. септембра 2006. године

б) Оцена у односу на закон који је престао да важи

Имајући у виду да је иницијативом тражена оцена аката донетих у режиму закона који је престао да важи, као и да је правни субјект на који се иницијатива односи престао да постоји и да је Уставни суд донетим Закључком већ одбацио иницијативу за оцену уставности и законитости акта који је предмет оспоравања, то нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање Уставног суда у овој правној ствари.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године разматрао је иницијативу за покретање поступка за утврђивање неуставности и незаконитости "Одлуке управног одбора "Електропривреде Србије" од 31. јануара 2003. године о репрограмирању дуга привредних субјеката са 31. децембром 2002. године и Одлуке Министарства за рударство и енергетику о давању субвенције за утрошену електричну енергију на основу које је Електродистрибуција сачинила списак корисника ради провере енергетског и материјалног критеријума за новчану помоћ од 400,00 динара по потрошачу", која је поднета Савезном Уставном суду 2. јула 2003. године, а актом Суда Србије и Црне Горе, број 5/2-05 од 14. јануара 2005. године прослеђена Уставном суду Републике Србије на даље поступање сагласно члану 12. став 2. Закона за спровођење Уставне

повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист СЦГ", број 1/03). Уставни суд је на основу члана 19. став 1. тач. 1) и 4) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35 став 1. тач. 3. и 12. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио: да се иницијативом тражи оцена аката који су донети у режиму Закона о електропривреди ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 69/94 и 44/95) који је престао да важи 30. јуна 2005. године, даном ступања на снагу Закона о престанку важења Закона о електропривреди ("Службени гласник РС", број 45/2005); да је према члану 34. Одлуке о оснивању Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије ("Службени гласник РС", број 12/05), даном регистрације Јавног предузећа у регистар привредних субјеката из регистра привредних субјеката брисано Јавно предузеће за производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије и производњу угља Електропривреда Србије и да је Уставни суд Закључком од 17. јула 2003. године, одбацио иницијативу за оцену уставности и законитости Закључка Владе Републике Србије број 401-1538/2002-06 од 21. новембра 2002. године и Упутства о спровођењу Закључка Владе Републике Србије на заштити одређених категорија грађана у плаћању трошкова електричне енергије 01 број 312-01-6/2002. од 27. новембра 2002. године, које су донели министар финансија и економије, министар за социјална питања и министар рударства и енергетике.

Имајући у виду наведено, Уставни суд је оценио да нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивања овог Суда. На основу изложеног, Уставни суд је одлучио да иницијативу одбаци.

Закључак Уставног суда IУ-155/2005
од 28. септембра 2006. године

в) Ненадлежност Уставног суда

Уставни суд је оценио да праву садржину представке представља притужба на рад државних органа и организација, за шта Уставни суд, у смислу члана 125. Устава, није надлежан.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године разматрао је иницијативу за оцену "уставности" одредби чл. 13. до 21. Закона о извршном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04) и "супротности са одредбама чл. 6. и 13. Европске Конвенције о људским правима и слободама" и на основу члана 19. став 1. тачка 1) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових

одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању иницијативе.

Уставни суд је у спроведеном поступку утврдио да подносилац представке није поднеском од 15. августа 2006. године поступио по допису Уставног суда, којим му је наложено да отклони недостатке који онемогућавају поступање Суда. Како иницијатор није навео одредбе Устава у односу на које тражи оцену, већ представком оспорава "дикцију и праксу", односно хипотетичну примену прописа и поступање судова у пракси, Уставни суд је оценио да праву садржину представке представља притужба на рад државних органа и организација, за шта Уставни суд у смислу члана 125. Устава Републике Србије није надлежан.

Имајући у виду наведено, Уставни суд је оценио да нису испуњене процесне претпоставке за вођење поступка и одлучивање овог Суда.

На основу изложеног, Уставни суд је одлучио да иницијативу одбаци.

Закључак Уставног суда IY-146/2006
од 28. септембра 2006. године

Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност одредаба републичких закона, као аката исте правне снаге.

Обавештавамо Вас да је Суд Србије и Црне Горе, на основу члана 12. став 2. Закона за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора ("Службени лист Србије и Црне Горе", број 1/2003), уступио Уставном суду Републике Србије предмет број IY-112/2002 у коме се захтева оцена сагласности члана 125. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) са чланом 6. Закона о задругама ("Службени лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98 и "Службени гласник РС", број 101/05).

На седници Уставног суда Републике Србије, која је одржана 21. септембра 2006. године, Уставни суд је, на основу члана 19. став 1. тачка 1) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 3. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95) донео Закључак којим је одбацио предлог за оцењивање сагласности члана 125. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01) са чланом 6. Закона о задругама ("Службени лист СРЈ", бр. 41/96 и 12/98 и "Службени гласник РС", број 101/05).

Према члану 125. Устава Републике Србије, Уставни суд није надлежан да оцењује међусобну сагласност одредаба наведених закона. Одлуком Уставног суда број IY-186/05 ("Службени гласник РС", број 32/06),

одбијен је предлог за утврђивање неуставности одредаба чл. 124. и 125. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 70/01 и 73/01).

Закључак Уставног суда ГУ-93/2005
од 21. септембра 2006. године

г) Остало

- Окончавање поступка

Полазећи од тога да је у овој правној ствари подносилац предлога одустао од предлога за оцену законитости оспореног Статута, као и да није било основа да Уставни суд сам настави поступак по предлогу, Суд је поступак за оцењивање законитости предметног акта окончао.

Обавештавамо Вас да је Уставни суд Републике Србије на седници одржаној 14. септембра 2006. године, разматрао предлог за оцену законитости Статута општине Лајковац, од 5. јуна 2002. године.

С обзиром на то да сте поднеском од 4. јануара 2006. године обавестили Уставни суд да одустајете од предлога за оцену уставности оспореног Статута, као и да Суд није нашао основа да сам настави поступак по предлогу, Уставни суд је на основу члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правним дејством његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 10105) и члана 35. став 1. тачка 9. Пословника о раду Уставног суда ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак којим је окончао поступак за оцењивање законитости Статута општине Лајковац, од 5. јуна 2002. године.

Закључак Уставног суда ГУ-344/2005
од 14. септембра 2006. године

- Оспорени акт није објављен

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема процесних претпоставки за вођење поступка пред овим

Судом, зато што оспорени Правилник није објављен, није је ступио на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 14. септембра 2006. године, разматрао је иницијативу Биљане Марковић из Јагодине за оцену уставности и законитости Правилника о изменама и допунама Правилника о систематизацији послова и радних задатака у ЈИП "Нови пут" из Јагодине, број 1813 од 29. новембра 2004. године и на основу члна 19. став 1. тачка 4) и члана 45. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да нема претпоставки за вођење поступка пред Уставим судом зато што оспорени Правилник није објављен, није ступио на снагу у складу с Уставом и не производи правно дејство.

Закључак Уставног суда IУ-154/2006
од 14. септембра 2006. године

- Непрецизна представка

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да у остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 28. септембра 2006. године, разматрао је Вашу иницијативу за оцену "законитости одредбе Закона о ПИО у делу уплата доприноса за ПИО и Закона о здравственом осигурању у делу накнада на име зараде за време привремене неспособности за рад и уплата доприноса за време привремене неспособности за рад" и на основу члна 19. став 1. тачка 7. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 7. Пословника ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да у остављеном року подносилац иницијативе није отклонио недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи.

Закључак Уставног суда IУ-126/2006
од 28. септембра 2006. године

Подносилац захтева није поступио по дописима Суда којима је тражено прецизирање захтева, чиме је онемогућено поступање Суда по поднетом захтеву.

Уставни суд Републике Србије, на седници одржаној 14. септембра 2006. године, разматрао је заједничку иницијативу Вас и Ристе Живановића из Лознице којом се тражи "преиспитивање законитости о проглашењу неисплаћених пензија јавним држаним дугом" и на основу члана 19. став 1. тачка 3) Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93 и 101/05) и члана 35. став 1. тачка 7. Пословника о раду Уставног суда Републике Србије ("Службени гласник РС", број 9/95), донео Закључак о одбацивању наведене иницијативе.

Уставни суд је донео наведени Закључак, јер је утврдио да у остављеном року подносиоци иницијативе нису отклонили недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда по иницијативи.

Закључак Уставног суда ГУ-370/2005
од 14. септембра 2006. године

II ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

БЕОГРАД

Уставни суд Републике Србије је, на седници одржаној 28. септембра 2006. године, у поступку оцене уставности више одредаба Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 125/04) уочио да постоје одређене непрецизности и термилошке неуједначаности у уређивању "поступка за решавање спорног правног питања" из чл. 176. до 180. Закона, због чега могу настати проблеми у примени наведених одредаба Закона, а самим тим и у остваривању права грађана у поступку пред судовима који одлучују у парничном поступку.

Наиме, разматрајући питање да ли институт решавања спорног правног питања од стране Врховног суда Србије из чл. 176. до 180. Закона представља одлучивање Врховног суда Србије о конкретном спору и да ли се овим институтом нарушава начело независности нижестепених судова и двостепености одлучивања, Уставни суд је утврдио да у делу наведених одредаба Закона постоје одређене формулације које могу изазвати различито тумачење овог правног института, што се пре свега односи на одредбе члана 178. ст. 1. и 3, чл. 179. и 180. Закона у којима се недоследно употребљавају појмови "решавање" спорног правног питања, односно "одлучивање" о спорном правном питању, заузимање правног схватања, односно заузимање правних ставова и др. По мишљењу Уставног суда из одредби чл. 176. до 180. Закона не произлази да Врховни суд Србије решавајући спорно правно питање одлучује о предмету спора, већ се одредбама о решавању спорног правног питања даје могућност Врховном суду да заузме правни став о правном питању које се појави као спорно у поступку пред првостепеним судом, и то под условом да се одређено правно питање појавило као спорно у већем броју предмета и да је то од прејудицијелног значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима.

Имајући у виду наведено, Уставни суд је, сагласно одредби члана 62. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник РС", бр. 32/91, 67/93. и 101/05), закључио да укаже Народној скупштини на уочене недоследности и термилошке непрецизности како би оне биле отклоњене приликом измена и допуна Закона о парничном поступку.

Закључак Уставног суда
IУ-181/2005 од 28. септембра 2006.

III ПРЕДМЕТНИ РЕГИСТАР

Одредница	Број предмета	Страна
АДВОКАТУРА		
- Уређивање трошкова уписа у именик адвоката од стране Адвокатске коморе Србије и адвокатских комора у њеном саставу	ГУ-3/2006	62
АКТИ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА		
- Одлука о спровођењу одредаба Закона о осигурању које се односе на издавање дозвола и сагласности Народне банке Србије	ГУ-258/2005	39
ВРЕМЕНСКО ВАЖЕЊЕ ЗАКОНА И ДРУГИХ ОПШТИХ ПРАВНИХ АКТА		
- Нема повратног дејства оспорене норме	ГУ-22/2006	22
ЗАКОНИ		
- Закон о здравственом осигурању	ГУ-424/2005	3
- Закон о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву	ГУ-193/2004	8
- Закон о мирном решавању радних спорова	ГУ-15/2005	24
- Закон о парничном поступку	ГУ-181/2005	11
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању	ГУ-22/2006 ГУ-20/2005 (пресуђена ствар)	21 28
- Закон о полицији	ГУ-16/2006	26
- Закон о унутрашњим пословима	ГУ-408/2005 (пресуђена ствар)	33
- Закон о становању	ГУ-14/2006 (пресуђена ствар)	32
ЛОКАЛНИ ЈАВНИ ПРИХОДИ		
- Уређивање накнаде за заштиту и унапређење животне средине	ГУ-285/2004	46

ОБЈАВЉИВАЊЕ И СТУПАЊЕ НА СНАГУ

- Ступање на снагу даном доношења	IY-3/2006	62
- Општи акт није објављен	IY-154/2006	82

ОПШТИНА И ГРАД

- Прописивање броја заменика председника општине (у току поступка оспорене одредбе усаглашене с Уставом)	IY-54/2005	45
- Овлашћење града за уређивање стамбених потреба запослених у управа градских општина	IY-429/2005	50

ПИСМА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

- Указивање на непрецизности и термилошке неуједначености у одредбама чл. 176. – 180. Закона о парничном поступку	IY-181/2005	87
---	-------------	----

ПОКРЕТАЊЕ ПОСТУПКА

- Закон о сахрањивању и гробљима	IY-53/2006	69
----------------------------------	------------	----

ПРЕДУЗЕЋА, ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВЕ

- Статутарно прописивање овлашћења директора да доноси општи акт предузећа којим се уређују радна места и услови за рад на одређеном радном месту	IY-236/2004	55
- Измена тарифних елемената за утврђивање цене електричне енергије	IY-1/2006 (пресуђена ствар)	56

ПРИВРЕМЕНА МЕРА

- Одлучивање у коначној одлуци о захтеву за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу одредаба оспореног закона, прописа и другог општег акта	IY-424/2005	3
	IY-181/2005	13
	IY-15/2005	24
	IY-258/2005	39
	IY-5/2006	60
- Недостатак процесних претпоставки за одлучивање о захтеву за обуставу извршења појединачног акта или радње предузете на основу оспореног акта	IY-20/2005	29
	IY-54/2005	46
	IY-102/2006	76

ПРОЦЕСНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ**а) НИЈЕ ОПШТИ ПРАВНИ АКТ**

- Одлука о одређивању урбанистичких планова који нису у супротности са Законом о планирању и изградњи	ГУ-10/2004	75
- Урбанистичка решења из урбанистичког плана	ГУ-10/2004	75
- Закључак Владе о коришћењу непокретности у државној својини	ГУ-102/2006	76
- Одлука о издавању и обележјима новчаница	ГУ-163/2006	76
- Сагласност на цене комуналних производа и услуга	ГУ-314/2005	77
- Уговор о увођењу и одржавању кабловског система	ГУ-348/2004	77
- Програм предузећа за споразумни раскид радног односа запослених (у поступку решавања вишка запослених)	ГУ-426/2004	78
- Одлука о расписивању избора за одборнике скупштина општина	ГУ-83/2006	79

б) ОЦЕНА У ОДНОСУ НА ЗАКОН КОЈИ ЈЕ ПРЕСТАО ДА ВАЖИ

- Престанак важења оспореног акта и закона у односу на који је тражена оцена законитости тог акта	ГУ-155/2005	79
- Престанак важења закона на основу кога је донет оспорени акт и самог тог акта	ГУ-303/2004	58
- Оцена сагласности оспореног акта са законом који је престао да важи	ГУ-236/2004	56

в) НЕНАДЛЕЖНОСТ УСТАВНОГ СУДА

- Међусобна сагласност закона	ГУ-181/2005 ГУ-14/2006 ГУ-93/2005	13 32 81
- Међусобна сагласност прописа и других општих правних аката	ГУ-10/2004	75
- Примена закона, других прописа и општих аката	ГУ-5/2006	60
- Оправданост и целисходност решења из закона и других прописа и општих аката	ГУ-16/2006	28
- Оцена рада и поступања судова и других државних органа, притужбе на рад	ГУ-146/2006	80

г) ОСТАЛО

- Одустанак од предлога, односно иницијативе, а Суд није нашао основа да настави поступак	IY-344/2005	82
- Окончавање поступка	IY-344/2005	82
- Непрецизна иницијатива	IY-146/2006 IY-126/2006 IY-370/2005	81 83 83
- Одлучивање о акту о коме је већ донет Закључак	IY-155/2005	79

РАДНИ ОДНОСИ

- Надлежност директора предузећа за доношење општег акта у области радних односа	IY-236/2004	55
- Обуустава поступка за утврђивање незаконитости правилника о раду (недостатак процесних претпоставки за вођење поступка и одлучивање)	IY-303/2004	58

**САГЛАСНОСТ ЗАКОНА СА ПОТВРЂЕНИМ
МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРИМА**

- Члан 28. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о јавном тужилаштву	IY-193/2004	8
---	-------------	---

СТАМБЕНИ ОДНОСИ

- Уређивање стамбених потреба запослених у градским општинама	IY-429/2005	50
- Критеријуми за решавање стамбених потреба запослених у предузећу ("стамбена ситуација")	IY-5/2006	60